

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. szeptember 3.

bb 1. ujjabb közuti felüljáró épül a fővárosban

i pr/mm szb zs

1970. szeptember 3.

ujabb közuti felüljáró épül a fővárosban: a fővárosi tanács közlekedési főigazgatóságán elkészítették a máv kelebiai vasutvonal felett az ócsai utnál átívelő híd beruházási programját. a szintbeni vasuti kereszteződés eddig az e 5-ös jelzésű a nemzetközi térképeken is számontartott uton hosszabb-rövidebb várakozásra kényszerítette a gépjárműveket. a híd megépülte után gyorsabbá válik a közlekedés, megszűnik a balesetveszély. a tervek szerint a felüljáró hossza megközelíti majd a 130 métert, szélessége a 9 métert. irányonként egy-egy forgalmi sávja lesz, s tervezői arra is gondoltak, hogy később, a mostanit jóval meghaladó forgalom esetén keleti oldalához ujjabb két forgalmi sávval kiegészítő felüljárót létesithessenek, az öt nyílásu vasbetonhíd építési költsége eléri a 45 millió forintot, s a tervek szerint 1973 elején adják át a forgalomnak. /mti/

--

bb 4. gyulai csipkebluz spanyolországba

vid-kz szb -cz

1970. szeptember 3.

a gyulai szabók szövetkezete európa több országába exportálja divatos termékeit. az ndk és az nszk, továbbá ausztria után a spanyolok is jelentkeztek. egy spanyol cég mindjárt az első alkalommal 75 ezer nyloncsipke bluzt rendelt. a megnövekedett export igények kielégítésére eleken uj, harmincöt varrónőt foglalkoztató leányvállalatot alapított a gyulai szövetkezet. /mti/

--

-1-

XA

bb 2. népművelési intézetek vezetőinek tanácskozása

1 gy/gk szb zs

1970. szeptember 3.

szeptember 5-12 között hazánkban kerül sor az európai szocialista országok népművelési intézetei vezetőinek első közös szakmai tanácskozására. a konferencia színhelye balatonalmádi lesz. mik lesznek a konferencia főbb témái? - erről tájékoztatta az mti munkatársát ács miklósné, a népművelési intézet igazgatója, aki hazánkat képviseli majd a tanácskozáson.

- valamennyien nagy várakozással tekintünk a tanácskozás elé, amelyen a résztvevők beszámolnak a hazai közművelődési problémákról, ismertetik az intézetek tevékenységét és tárgyalnak a közművelődéssel kapcsolatos közös feladatokról is. a találkozók célja elsősorban az, hogy a többoldalú tapasztalatcsere elősegítése országaink népművelési tevékenységének fejlődését, az intézetek működésének hatékonyságát. javaslatot teszünk például közös felmérésekre, s napirendre kerül amatőr művészeti mozgalmaink nagyobb rendezvényeinek időbeni összehangolása is.

- vitatéma lesz a módszertani tevékenység elméleti megalapozása, előtérbe kerül a művelődési otthonok munkája, s többek között szó lesz a műszaki és természettudományos propaganda-tevékenységről. ezenkívül a folklór-hagyományok ápolásáról, valamint az amatőr művészeti mozgalom általános helyzetéről szerzett tapasztalatainkat is kicseréljük. a közművelődés különféle területeit felölelő témakörök jól érzékeltetik a hasznos tapasztalatszerzés lehetőségeit. meggyőződésem, hogy az első ilyen jellegű közös tanácskozás jelentősen elősegíti az intézetek közötti együttműködés javítását és több megállapodás születik majd kapcsolataink továbbfejlesztéséről. /mti/

..-

bb 7. magyar filmlevél külföldi dokumentumrendezőkhöz

1 szö/pv ht

1970. szeptember 3.

ujabb - kísérleti jellegű - filmmel készült el szemes mariann. munkanapló című alkotása napjaink egyik égető problémájára keresi a választ: mit tartanak forradalmiságnak huszéveseink? a film kísérleti jellege abban áll, hogy levél formában készült. a rendezőnk egy-egy kópiát kíván eljuttatni a világ neves dokumentumfilm rendezőihez, hogy a felvetett témáról ők is filmben mondhassák el véleményüket, és újabb kérdéseket tegyenek fel. /mti/

..-

-2-

bb 3. átépítik a szentendrei utat

1 pr/mm zs bh bs

1970. szeptember 3.

a számottevően vmegnövekedett közúti forgalom igényei, s a negyedik öt éves tervben kezdődő békásmagyar lakótelep építése szükségessé tette a szentendrei ut átépítését, korszerűsítését. elkészült a beruházási program is, egyelőre a csetz jános utca és a főváros határa közötti szakaszra. a csetz jános utcától szentendrőig a régi ut nyomvonalától eltérve új ut épül, amely a csillaghegyi rákóczi ferenc utca és batthyány utca helyén, majd az óbuda tsz területén áthaladva csatlakozik a szentendre felé haladó úthoz. a járművek irányonként két forgalmi sávban haladhatnak majd, s az új ut a számítások szerint körülbelül 1995-ig tudja majd lebonyolítani a forgalmat. / ekkor az m 11-es jelzést viselő utat újabb két forgalmi sávval bővítik/.

a várostervezők elképzelései szerint a békásmegyeren épülő lakótelep, illetve csillaghegy közúti forgalma külön szintű bekötő-úttal csatlakozik majd a szentendrei úthoz. az útépítés „menetrendje”, : elsőként a főváros határa és a szent istván utca közötti nyugati utpályát építik majd meg, az építkezés második szakaszában készül el a csetz jános utca és a főváros határa közötti keleti utpálya, s utójára építik meg a szent istván utca és a csetz jános utca közötti nyugati utpályát./mti/

..-

bb 5. egy év alatt 500 kilós lesz a borjú

vid kz/fné bh -cz

1970. szeptember 3.

kitűnő eredménnyel járt a hajduszoboszlói állami gazdaság egy érdekes szarvasmarha hizlalási kísérlete. a gazdaságban a szürke magyar és a kosztromai keresztezésével előállított borjakat „sertésszerűen”, nevelik, illetve hizlalják. a borjak koncentrált - kétharmad részben abrak, egyharmad részben széna - takarmányt kapnak, s ez állandóan előtűk van a jászolban. a bőséges takarmányt kitűnően hasznosítják: az ilyen módon hizlalt borjak egy esztendőskorukra átlagosan 500 kilósak, némelyik közülük pedig eléri az 550 kilót is. hasonló súlygyarapodást hagyományos módszerekkel másfél év alatt lehet elérni./mti/

..-

- 3 -

bb 6. a lelkiismeret drámája - major tamás peter weiss művéről

i szö/ pv hi bh -cz

1970. szeptember 3.

a világhírű német drámaíró, peter weiss abszurd játékát, a luzitán szörny-t próbálják a katona józsef színházban - major tamás irányításával. a luzitán szörny - eredeti címén: a luzitán madárijesztő - ma nemcsak európa, hanem más világrészek nagy színpadain is osztatlan sikert arat. milyen művészi tudatosság, törekvés fogalmazódik meg peter weissnek ebben a darabjában? - kérdezte major tamás rendezőt az mti munkatársa:

- műfaját lehet talán a legkevésbé meghatározni, mint ahogy már másik művét, a marat halálát is nehéz volt. a dokumentum és a költészet, az oratoriu mszerűség és a dráma, az abszurditás elemei keverednek a luzitán szörnyben. s ezt tudatosan teszi: elgondolása azon alapszik, hogy a vége felé közeledő századunkban még mindig fennáll a hatalmas kulturális, a tudományos és technikai fejlődéssel szembe az embertelenség, a háborúnak az egész civilizáció pusztulását fenyegető veszélye. s ez nemcsak a fejlődést veszélyezteti: magában hordja a teljes megsemmisülés borzalmas lehetőségét is. peter weiss mindig a világ lelkiismeretére és tudatára appellál ezért ebben a darabjában is igyekszik számos művészi eszközzel bevonni a közönséget a „játékba”, - ezzel gondolatainak személyes, cselekvő részesévé avatja őket. ezt szolgálja a törvényszerű tárgyaláshoz hasonló keret; egy olyan per, amelyben a félelmetesen költői hangvétel, - a balladák, népi játékok, pantomim, tánc, songok változatos művészi eszközeivel aktivizálja a nézőt. egy ilyen darabban a színésznek nem is annyira jelenetei, mint inkább előadandó számai vannak. törőcsik mari például tíz különböző műfajú számmal is szerepel egyetlen szerepén belül.

további szereplők: suka sándor, ungvári lászló, balázs samu, rajz jános, zolnay zsuzsa, blaskó péter, horkai jános, gyulai károly, iglódi istván, horváth józsef, csurka lászló és velenczey istván. a bemutató napja: szeptember 29./mti/

-. -

bb 8. felvétel a nemzetiségi táncgyűttesbde

mm hi bh -cz

1970. szeptember 3.

a magyarországi nemzetiségek központi táncgyűttese felvételt hirdet 16-22 éves fiatalok részére. a felvétel időpontja szeptember 7. és 9-én, 18-tól 20 óráig. a felvétel helye: a szerb-horvát gimnázium tornaterme, budapest, vii. kerület rózsák tere 6-7./mti/

-. -

- 4 -

bb 9. sietnek a költözőmadarak

vid kz bh -cz

1970. szeptember 3.

a szokottnál ugyancsak korábban utrakelt gólyák után csapatostul vonulnak délfelé bács-kiskun megye szikes tavairól, a duna ártér madárrezervátumaiból a többi két hazáju madarak is. kiürültek a fekete gólyák fészkei, utrakeltek a kékvércsék, sietve elhagyták költőhelyüket a hófehér kocsagok, s kiürült az ország egyetlen vörösgém telepe is a holt-tisza mentén. a gázlómadaroknak kedvezett az idei év: két fészkealja fiókját neveltek fel. különösen a vadkacsák szaporodtak meg. ezenkívül a danka-sirályok száma is gyarapodott. a mezőn fészkelő madarak viszont sokat szenvedtek a sok csapadéktól. a tuzokok például alig neveltek utódot, sa homokot kedvelő ugar-csibékből is sok elpusztult az idén./mti/

-. -

bb 10. vizsgálják a balaton tápanyagforgalmát

vid k bh -cz

1970. szeptember 3.

a növényi szervezetek fejlődését elősegítő tápanyagok - a nitrogén, a foszfor, és a kálium - mennyiségét és arányát vizsgálja a balaton vizében több más vízügyi szerv közreműködésével a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság. azt akarják meghatározni, milyen mennyiségben, milyen összetételben érkeznek legnagyobb tavunkba a vizinövények elszaporodását elősegítő ásványi anyagok. választ keresnek arra is, milyen inézkedések szükségesek ahhoz, hogy a balatont megvédhessük a káros bomlástermékektől./mti/

-. -

- 5 -

MT

bb. 11. békés megyei élővadakkal népesítik be a szabolcsi vadrezervátumot

vid kz/1l cz

1970. szeptember 3.

a békés megyei vadásztársaságok élővadakat adományoznak a árvizkárosult szabolcsi vadrezervátum újbóli benépesítésére. az első vadszállítmányt már el is indították szabolcsba. a gacsályi dózsa vadásztársaságnak küldtek 580 fácánt. a következő hónapokban több száz nyulat és őzet is küldenek az árvizkárosult területre. ezenkívül néhány napos téli fácán vadászatra is meghívták a gacsályi dózsa vadásztársaság tagjait./mt1/

-. -

bb. 12. 25 millió köbméter föld - új hegyek visontán

vid kz/1l cz

1970. szeptember 3.

a pártkongresszus tiszteletére kibontakozott munkaverseny eredményeként meggyorsult a munka a visontai thorez külfejtéses bányüzemben. a meddő eltakarításán dolgozó két óriás géplánc teljesítménye elérte a napi 50 000 köbmétert. ez kiemelkedő hazai rekordnak számít. ilyen kapacitású gépek még soha nem dolgoztak a magyar szénbányászatban. két óriás földkotrógép valósággal nyeli a szénmező fölött elhelyezkedő 30-40 méter vastag földréteget, s valóságos új hegyeket formál az eltávolított földből. visontán az első „kapavágás”, óta mintegy 25 millió köbméter földet takarítottak el a bányamezőről.

a gagarin hőerőmű igényeinek megfelelően e héten már nagyobb ütemű a széntermelés is. naponta 6-8 000 tonna fűtőanyagot szolgáltatnak az új energiaközpontnak./mt1/

-. -

- 6 -

Tó 9^{mt}

bb. 13. 8.500 új lakás - 3.6 milliárd forint építési - szerelési munka a komárom megyei állami építőipari vállalat negyedik öt éves tervében

vid kz/1l cz

1970. szeptember 3.

a komárom megyei állami építőipari vállalat a negyedik öt éves terv időszakában maximális mértékűre növeli a kapacitását. így 1971-75 között már több mint 3.6 milliárd értékű építési - szerelési munkát végeznek el. a tervezett fejlődést jól szemlélteti az az adat, amely szerint a harmadik öt éves terv időszakában még csak 2.3 milliárd forint értékű munka elvégzésére voltak képesek.

a számottevő kapacitás-növekedés csaknem 80 százalékát a termelékenység növelésével akarják fedezni. az ideai átlagos munkáslétszámhoz képest 1975 végén mindössze 240 munkással alkalmaznak többet. a létszám növelése helyett a legkorszerűbb technológiák bevezetésére és a gépesítés nagyobb arányú fokozására törekcsenek. így például a negyedik öt éves tervben tovább csökkentik a blokkokból készülő lakások számát, s még erőteljesebben növelik a házgyári elemekből összeszerelt lakótömbök arányát. ezzel a módszerrel érik el a legkevesebb élőmunka ráfordítással a legmagasabb termelékenységet. az idén 420 lakást szerelnek össze házgyári panelokból, 1973 végétől pedig már évente 1 000 ilyen lakást adnak át ugyancsak a termelékenység növelése és az építési idő csökkentése érdekében bevezetnek egy francia lakásépítési módszert is. a negyedik öt éves tervben összesen 8 500 új lakást adnak át a megyében. ezen kívül a lakosság részére félkész házakat építenek, s több ezer új lakás készítéséhez elegendő blokkokat gyártanak más építőipari vállalatoknak. jelentős értékű építőipari munkát végeznek az új tervidőszakban az ipari üzemek, művelődési, egészségügyi és más intézmények részére is.

a vállalat gépparkjának egy része már elhasználódott, korszerűtlen az új tervidőszakban, saját beruházásból, 170 millió forintot fordítanak gépesítésre. olyan szállító és gyártóeszközöket is vásárolnak, amelyekből a meglévő építőipari gépekkel együtt komplex gépláncokat alakítanak ki. így a következő években tovább könnyítik a fizikai munkát, s még inkább szerelés jellegű lesz az építőipar munkája komárom megyében./mt1/

-. -

- 7 -

Tó 9^{mt}

bb. 14. ember helyett ipari tv az egészségre ártalmas munkahelyen
vid kz/1l cz 1970. szeptember 3.

a borsodi vegyi kombinátban nagymennyiségű dolomitot használnak fel a műtrágya „puderezésére”, „lisztfinomságú dolomitporral vonják be a nitrogénműtrágya szemcséket, hogy azok ne tapadjanak össze, a levegő nedvességét ne szívják magukba.

a dolomitörlemben a feldolozás során egészségre ártalmas szilikózis előidézésére alkalmas por keletkezik. ezen túlmenően a rendkívül kemény kőzet őrlése olyan nagy zajjal jár, hogy az halláskárosodást is okozhat

a borsod megyei köjál javaslatára a munkafolyamatokat ellenőrző dolgozókat ipari tv kamerákkal helyettesítették. most már ezek jól figyelik és ellenőrzik a gépek működését. az ipari tv alkalmazásával a korrábbi kilenc fő helyett egy személy oldja meg ezt a feladatot. /mti/

--

bb. 15. aranyérmek vascsőben
vid kz/1l cz

1970. szeptember 3.

érdekes leletre bukkantak a táci gorsium feltárásán dolgozó régészek: a római kori település feletti középkori temetőben, egy vascsőben, nyolc aranyérmét találtak. az összesen 28.25 gramm súlyú aranyforintokat középkori tulajdonosa rejtette el, s vagy elfelejtkezett róla, vagy valamilyen ok miatt nem tudta kiásni. az érmék közül egy mária királynő, egy zsigmond király, egy ötödik lászló, 5 pedig mátyás király által veretett aranyforint volt. a középkori „dugi-pénzt”, a székesfehérvári istván király muzeumba szállították. /mti/

--

8.25/1l

t

- 8 -

bb. 16. centrum áruház közös vállalkozásban
vid kz/1l cz 1970. szeptember 3.

székesfehérvár új üzletközpontját a rákóczi uton alakítják ki. ott épül fel a negyedik ötéves tervidőszakában a centrum áruház vállalat, a fejér megyei és a székesfehérvári városi tanács közös költségén az új centrum áruház is. az építkezés 46 millió forintos költségéből 20 millió forintot fedeznek a tanácsok. az új áruházat a tervek szerint 1973 második felében nyitják meg. /mti/

--

bb. 17. kilenc utast szállított ... megszüntetik a süttői erdei kisvasutat

vid kz/1l cz

1970. szeptember 3.

a komárom megyei szállítási bizottság javaslatára megszüntetik a süttői erdei kisvasutat. az 1917-ben épített 760 méter nyomtávú, 27 kilométer hosszú vasut már elavult, teljesen korszerűtlen. évenként mindössze 300-400 személyt szállított. többször ellenőrizték forgalmát, s mindannyiszor 5, legfeljebb 9 személy utazott a vonaton. néhány környékbeli lakó, nagyritkán pedig turisták vették igénybe. a vasut teher-szállítási kapacitásának kihasználása is csak 57 százalékos volt. így az erdei vasut fenntartása évenként 1.5 millió forint veszteséggel járt. teljes felújítása 3 millió forintot emésztene fel. a felszámolásra ítélt kisvasut személy és teherforgalmát a jövőben közúton bonyolítják le. /mti/

--

bb. 18. cseh igazságügyi küldöttség érkezett budapestre

t bc/mm bzs bs

1970. szeptember 3.

dr. jan nemeček, a cseh szocialista köztársaság igazságügyminiszterének vezetésével csütörtökön igazságügyi küldöttség érkezett budapestre a magyar igazságügyi szervek munkájának tanulmányozására.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. korom mihály igazságügyminiszter, valamint az igazságügyminisztérium vezető munkatársai fogadták. jelen volt a fogadtatásnál dr. oldrich mohelsky, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa is. /mti/

--

9.13/bzs

- 9 -

bb 19. évadnyitó társulati ülés a békéscsabai jókai színházban

vid bzs -cz

1970. szeptember 3.

csütörtökön tartotta meg évadnyitó társulati ülését a békéscsabai jókai színház. miszlay istván igazgató köszöntötte a színház művészeit és dolgozóit, majd bemutatta a társulat új tagjait: demeter hedviget, agárdy ilonát, simon györgyöt, lengyel jánost, györgyfalvay pétert, körtvélyessy zsoltot és garay róbertet. az új színévad műsortervében hét prózai és hat zeneszereplő szerepel.

az 1970-71-es évad tervei között egy jugoszláviai, egy romániai vendégszereplés, három stúdiószínpadi bemutató, továbbá a gyermekszínház újjászervezése is szerepel. az igazgató végül bejelentette, hogy a színház békéscsabán október 9-én arthur miller: salemi boszorkányok című drámájával nyitja meg kapuit, a társulat a nyári szünet után már ezen a héten megkezdte a tájéltadásokat és az első bemutató próbáit. /mti/

bb 20. tudományos tanácskozás a szerves vegyipari termékek gyártásáról, alkalmazásáról

vid bzs -cz

1970. szeptember 3.

csütörtökön balatonszéplakon a nehézipari minisztérium üdülőjében a magyar kémikusok egyesülete és az alkalmazott kémiai és kólorisztikai kutató laboratórium rendezésében megkezdődött a vii. kólorisztikai szimpózium.

a háromnapos tanácskozáson, melyet dr. csürös zoltán a műszaki egyetem tanszékvezető tanára nyitott meg, 170 hazai és külföldi szakember vesz részt. a tanácskozás résztvevői megvitatják a kisebb volumenű szerves vegyipari termékek gyártásának, feldolgozásának és alkalmazásának legjobb módszereit. /mti/

vbb 21. mezőgazdasági küldöttségek elutazása

bzs 1e -cz

1970. szeptember 3.

a 67. országos mezőgazdasági kiállítás és vásár ünnepélyes megnyitására érkezett mezőgazdasági küldöttségek közül csütörtökön elutazott a csang jun pil miniszter, a koreai népi demokratikus köztársaság mezőgazdasági tanácsának elnöke által vezetett koreai küldöttség. ugyancsak csütörtökön utaztak el a kínai küldöttség tagjai is. bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter és németh lajos, a mém nemzetközi kapcsolatok főosztályának vezetője. jelen volt li dong szon, a kndk magyarországi nagykövete, valamint lü csi-hsien, a kínai népköztársaság magyarországi nagykövete, aki egyben a kínai mezőgazdasági küldöttség vezetője volt. /mti/

-10-

bb. 22. balatonföldvár a „virágos balatonért”, mozgalom győztese

vid 1l cz

1970. szeptember 3.

a balatoni intéző bizottság, a hazafias népfront megyebizottsága, a somogy megyei tanács és kisz bizottság „virágos balatonért”, címmel versenyt hirdetett ez év tavaszán a balaton part szépítésére, csinósítására. a felhívás alapján 10 balatoni község lakossága és kisz fiatalja vett részt ebben a nagyszabású munkában. kezük nyomán virágos, rendezett utcák, terek, zöld sávok keletkeztek. a zsüri most értékelt munkájukat: balatonföldvár lett a győztes. itt a lakosság társadalmi munkában szőkőkutát és 2000 négyzetméter nagyságu új parkot épített. /mti/

bb. 23. kedden kezdődik a 6. fűtés- és légtechnikai konferencia

1 sl/mm/1l cz

1970. szeptember 3.

az építőipari tudományos egyesületben csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak abból az alkalomból, hogy szeptember 8-a és 11-e között rendezik budapestben a 6. fűtés- és légtechnikai konferenciát. 15 országból 130 külföldi vendéget várnak a tanácskozásra, ahol sokoldaluan megvitatják a légtechnikai és klímaberendezések kutatásának és tervezésének új irányait, a gyártás hazai és nemzetközi tapasztalatait. a konferencia magyarország számára annál is inkább időszerű, mert az ipari üzemekben, egészségügyi intézményekben, sőt a mezőgazdaságban is egyre nagyobb méretekben alkalmazzák a klímaberendezéseket, e célra a következő öt évben háromszor annyit költenek, mint a harmadik öt éves tervidőszakban. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

bzs -cz

a mai bb 6-os számú /a lelkiismeret drámája/ című hírünk harmadik bekezdésének utolsó mondata helyesen:

... „a bemutató napja: szeptember 25.„ /mti/

bb 24. szófiai küldöttség érkezett budapestre

mm zs bzs -cz

1970. szeptember 3.

csütörtökön kostadin karamitrev elnökhelyettes vezetésével budapestre érkezett a szófiai városi tanács küldöttsége. a delegáció részt vesz a bulgária felszabadulása alkalmából szeptember 4-8 között rendezendő kulturális napok programján. /mti/

12.05/bzs

11-

bb 25. időjárásjelentés

bzs -cz

1970. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 3-án 12 órakor:
az éjszakai lehülés gyengül.

az erősen változékony időjárást okozó óceáni légtömegek a hajnali órákban eljutottak az alpok nyugati vidékére a benelux-államokba, valamint a skandináv-félsziget déli felére és többfelé kisebb esőt okoztak. kontinensünk középső részén csendes, páras, a reggeli órákban helyenként ködös az idő. a ködök feloszlása után, a pár órás napsütés és a magasban áramló meleg levegő hatására a nappali felmelegedés általában eléri az évszaknak megfelelő értéket.

házánkban szerdán az ország nagy részén csak kissé volt felhős, viszont a keleti megyékben helyenként egész napon át borult maradt az ég, és itt néhány helyen kisebb eső hullott. a hőmérséklet csúcspontja északkeleten 20 fok körül, máshol 22-26 fok között alakult. csütörtökön hajnalban 8-14 fokig hűlt le a levegő. délelőtt változóan felhős, csendes, száraz idő volt. a hőmérséklet 11 órakor 18-23 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 19,0 fok volt, 0,1 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős, a reggeli órákban páras, néhány helyen ködös idő, csütörtökön eső nélkül.

pénteken a dunántúlon már kisebb eső, zivatar lehet. mérsékelt, változó irányú, kisebb megélénkülő délnyugati, nyugati szél. az éjszakai lehülés gyengül.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 11-16, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 20-25 fok között.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 21 fok. a duna vizállása budapestnél 389 cm. /mti/

.-.

12.58/bzs

- 12 -

Tó 13²⁰

bb 26. marketing a közlekedésben - országos konferencia szegeden

vid bzs -cz

1970. szeptember 3.

„marketing a közlekedésben„ címmel országos tanácskozást rendezett szegeden a közlekedéstudományi egyesület vasutüzemi-, gépjárműközlekedési- és szállítmányozási szakosztálya, valamint az egyesület szegedi szervezete. a kétnapos konferencia első napján a szegedi tiszta szálló tükörtermében több mint 300 közlekedési, szállítási, kereskedelmi, anyagmozgatási és más szakember jelent meg az ország minden részéről. kiss károly a máv szegedi igazgatóságának vezetője köszöntötte a résztvevőket. dr. mécsáros károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes tartott bevezető előadást, majd számos hozzászólás hangzott el.

az előadók hangoztatták, hogy az új gazdaságirányítási rendszer a közlekedésben is mindinkább a piaci viszonyok figyelembevételét, a szállítatók igényeinek mind alaposabb megismerését, annak lehető legjobb kielégítését, s új szolgáltatások bevezetését helyezi előtérbe. megállapították azt is, hogy ez a marketing tevékenység az iparban, kereskedelemben fejlettebb, mint a közlekedésben, hiszen a közlekedés nálunk az év nagy részében kapacitáshiánnyal küzd. a közlekedésnek fel kell készülnie a szállítási csúcspok, a fuvarozás egyenlenségeinek megszüntetésére, a szállítási igények minőségi kielégítésére, ezzel együtt a reklám, a propaganda eszközeinek helyes alkalmazására.

mindezekkel kapcsolatban a szegedi móra ferenc muzeum kupolacsarnokában kiállítást rendeztek, amelyet csütörtök délelőtt nyitott meg ünnepélyesen a közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes. a sokszáz színes fénykép, grafikon, makett, hajó, vonat, repülőgép és más modell bemutatásával az ország kilenc nagy közlekedési vállalata „verseng„ az utasok, a szállítatók megnyeréséért, kiemelve a maguk közlekedési, illetve szállítóeszközének kényelmét, biztonságát. azokat az ötletes bizsukat, jellegzetes szuvenireket is bemutatják, amelyeket reklám céljából az utasok, szállítatók ajándékozására esetenként felhasználnak.

pénteken folytatják a tanácskozást, s egyben „közlekedési filmpapot„ rendeznek a bartók béla művelődési otthonban, a színes filmek megismertetik a nézőt a vasut, az autóközlekedés, a posta, a hajózás, a légi közlekedés életével, tevékenységével, s egyben segítséget kívánnak nyújtani az ifjúság pályaválasztási gondjainak megoldásához. /mti/

.-.

13.03/bzs

- 13 -

Tó 13²⁰

bb 27. megkezdődött a 11. ergonomiai konferencia - kétnapos tanácskozás az ember és a munka kapcsolatáról

t tz/tm bzs -cz 1970. szeptember 3.

12 ország képviselőjében körülbelül 70 külföldi, hazánkból pedig mintegy 300 szakember gyűlt össze csütörtökön reggel a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének székházában, hogy részt vegyen a szövetség központi ipargazdasági bizottsága által rendezett 11. ergonomiai konferencián. Közülük 60-70 a munkapszichológus és fiziológus, körülbelül ugyanilyen arányban kaptak képviselőt a közgazdászok és a műszaki szakemberek is, de bőven jelentek meg szociológusok és olyan vállalati vezetők, akiknek saját területükön hivatalból kell az ember és a munka kapcsolatában felmerülő kérdésekkel foglalkozniuk.

a kétnapos tanácskozás napirendjére tűzött 30 előadás alapján - amelyek közül ötöt külföldi szakemberek tartanak - megvitatják az ember és a gép viszonyát, a munka termelékenységének még kellően ki nem használt emberi tartalékait, valamint azokat a lehetőségeket, amelyeket a munkakörülmények javítása, a megfelelő munkahelyi légkör kialakítása teremthet meg a munka eredményének javítására.

egy-egy előadás ismerteti az ergonómia jelenlegi helyzetét és jövő kilátásait hazánkban, és a többi szocialista országban.

a hazai és a baráti országokból érkezett szakemberek jövő hétfőn szűkebbkörű megbeszélést tartanak, amelyen meg kívánják határozni, hogy az együttműködés további elmélyítését milyen akciók, tanácskozások, tapasztalat- és cikkszerék révén segíthetik elő.

a konferenciával párhuzamosan ugyancsak a technika házában kiállították az ergonómia tárgykörében itthon és külföldön megjelent legfontosabb szakkönyveket és az ilyen témákkal foglalkozó folyóiratokat. az országos piackutató intézet szalay utcai bemutató termében pedig olyan magyar, valamint dán, francia és osztrák műszereket állítanak ki, amelyek lélektani laboratóriumok munkáját segíthetik elő többek között a pályalkalmassági vizsgálatokban, a munkavédelmi berendezések ellenőrzésében, stb. a kiállítás szeptember 10-ig hétköznaponként 8-18, illetve szombaton 8-13 óra között tekinthető meg. /mti/

13.10/bzs

- 14 -

bb. 28. jugoszláv nap a mezőgazdasági kiállításon

t jf/mm/il cz

1970. szeptember 3.

a mezőgazdasági kiállításon csütörtökön jugoszláv napot rendeztek. a vásár vendégeit a jugoszláv nemzeti pavilonban változatos, szépen elrendezett anyag várta. grósz lászló, a pavilon igazgatója tájékoztatójában elmondotta, hogy a csarnokban 250 féle mezőgazdasági és élelmiszeripari terméket látnak a vendégek. az anyagot 12 jugoszláv külkereskedelmi vállalat küldte el budapestre. a nemzeti pavilon előtti téren egész sor mezőgazdasági gépet, berendezést mutatnak be a szakembereknek. a jugoszláv mezőgép-kiállításon a 10 legismertebb tídeki traktor, amely egyenlőtlen talajviszonyok között is megfelelően dolgozik, tehát jól kihasználható a gyümölcs- és szőlőtermelő gazdaságokban, hegyvidéki nagyüzemekben. a vontatóhoz specialis munkagépeket is mellékeltek.

a pavilonban kiállították a legújabb gyermektápszert, az újfajta konzerveket, és a jugoszláv söripar is elhozta különféle termékeit. a pavilonban bemutatták azokat a hibrid-kukoricát vetőmagvakat is, amelyeket jól ismernek és 200 ezer hektáron termesztettek a magyar mezőgazdasági nagyüzemek.

a jugoszláv mezőgazdaság eredményeit tablók szemléltetik. 20 év alatt 253 ezerről 487 ezer vagonra nőtt a betakarított buza mennyisége. kukoricából az elmúlt évben 780 ezer vagon termett, az 1949 évi 17,1 mázssával szemben 1969-ben kerekén 30 mázsát takarítottak be minden egyes hektárnyi területről a gazdaságok. a szocialista nagyüzemek teljesítménye még ennél is jobb, ezekben az üzemekben 59 mázsás a termésátlag. az ipar teljesítménye is megnőtt. 1959-ben például a husipar 240 ezer tonnányi terméket adott, tavaly már több mint 400 ezer tonnát. tíz év alatt több mint tíz millió literrel futott be a tejtermelés, és megkétszereződött a cukorgyártás is.

a pavilon vezetői csütörtökön fogadást adtak a magyar és a jugoszláv vendégek tiszteletére, a fogadáson ott volt vályi péter pénzügyminiszter és kazareczki kálmán mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes, valamint nagy ferenc, a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács tagja és sz. milenkovics, a jugoszláv szövetségi, gazdasági kamara alelnöke. /mti/

13.18/il

- 15 -

bb. 29. szeptemberben megszűnik az építőanyaghiány csongrád megye árvízszújtotta területén

vid kz/il cz

1970. szeptember 3.

a csongrád megyei tanács vb építési osztályának legfrissebb összesítése szerint az ár- és belvízkárok miatt több mint 2300 házat kell teljesen újjáépíteni a megyében. a folyógátak közvetlen közeléből, a mélyfekvésű területekről, tápén, algyőn és más községekben egész utcákat telepítenek át a tanácsok által kijelölt magasabb fekvésű, egészséges környezetű területekre. az idén legalább 650 család házat kell úgy újjáépíteni hogy az új otthonokból legalább egy-egy helyiség lakható legyen a hideg téli napok beköszönte előtt. a munkát sajnos még mindig erősen gátolja az anyaghiány. különféle vasbeton gerendákból a közelmúltban már csaknem elegendő mennyiségben érkezett a megyébe, falazó anyagból azonban még pillanatnyilag is nagy a hiány. illetékes szervek ígérete szerint szeptembertől megfelelő ütemben és mennyiségben érkeznek majd az építőanyag szállítmányok. a jelzések szerint ebben a hónapban 13.6 millió téglát kapnak a helyreállításra a békés, a csongrád és a szolnok megyei téglagyárakból. a tervek szerint az igényeknek megfelelően, folyamatosan érkeznek majd a téglák az év többi hónapjaiban is.

eddig mindössze csak négy új otthon készült el a megyében az újjáépítésre váró épületek közül. biztató azonban, hogy 111 háznál már tetőszerkezetig állnak a falak.

szeptemberben első napjáig 447 ház újjáépítését kezdték meg. tápén lassan kialakulnak az új házsorok és algyőn is tucatnyi épület alapjait rakták le a közelmúltban. egyes építőipari vállalatoknál és ktsz-eknél pillanatnyilag a segéd munkás hiány is akadályozza a munkálatokat. a házak leendő tulajdonosai, az ismerősök, a munkatársaik is sokat segíthetnének az építőanyag szállításánál és más segéd munkási feladatok ellátásánál.

a kisebb kárt szenvedett 1530 csongrád megyei ház közül 196-ot már teljesen helyreállítottak a tulajdonosok. több mint 500 ilyen épületet jelenleg még tataroznak. az újjáépítésre és a helyreállításra az otp eddig több mint 150 millió forint hitelt adott a csongrád megyei lakosoknak./mt1/

--

14.08/11

13/1430

16 -

bb 30. szakszervezeti beutaltak a balatoni szállodákban

vid-kz/tné bzs -cz

1970. szeptember 3.

a balatonparti szállodák, jobb kihasználásuk érdekében az elő- és az utószezonban, az íbusz közvetítésével, szót beutaltak is fogadnak. a vonatkozó megállapodás értelmében a pannónia szálloda és vendéglátó vállalat évente több mint 3000 embernek biztosít ilyen módon üdülési lehetőséget. az idei utószezonbeutaltjainak első 360 tagu csoportja csütörtökön érkezett meg a balaton déli partjára. a vendégek csakugy, mint az utáruk következők, két hetet töltenek a tópart szállodáiban.

az őszeleji balaton az idén „kedvesen”, szép, napos idővel fogadta az utószezon első vendégeit, akiknek többsége házaspár, illetve nászutas volt. /mt1/

--

bb 31. a mezőgazdasági kiállítás érdekességeiből

t jf/tén 1e bzs -cz

1970. szeptember 3.

vásári érdekességekről, kuriozumokról készítettek összeállítást az mti munkatársai:

nincs étvágya a disznónak

a borotai egyesülés tsz 550 kilós sertése néhány héttel ezelőtt naponta még 5 kiló hizótápot fogyasztott el, most azonban már csak 3 kilónyt. a magyar nagy fehér fajtaú állatot ugyan külön karámban tartják, de a közönség és az állandó zaj annyira megzavarta, hogy kedvtelenné és étvágytalanná vált. a hatalmas hizó egyébként 4 éves, 11 hónappal ezelőtt még „csak”, 4.4 mázsa volt, fél évvel ezelőtt már 4.8, és három héttel ezelőtt érte el 5.5 mázsás súlyát. az állatnak 1700 leszámazottja van; a tsz egyik legjobb apaállataként tartják számon.

a négyesfogát mestere

európa egyik legismertebb négyesfogát hajtójaként ismerik abonyi imrét, a kecskeméti magyar-szovjet barátság tsz lótenyésztő szakemberét, aki nap, mint nap bemutatja művészetét a vásári lóversenypályán. abonyi imre hetedik éve versenyez, de már jóval régebben foglalkozik lovakkal: 18 éven át a szilvásváradai lótenyésztő telep egyik vezetője volt. idén már megnyerte az európa-bajnokságnak számító svájci luzerni fogatversenyt, majd első lett hamburgban is. ebben a városban tavaly is nyert, 1967-ben pedig aachenben lett első. a magyar derbyn is rendszeresen kiválóan szerepel, eddig három ízben nyerte el a nagydíjat.

/folyt. köv./

14.27/bzs

- 17 - L ÓRIÁS

10/1450

bb 31. /a mezőgazdasági ... 1. folyt./bzs

mi kell az ilyen kiváló szerepléshez? abonyi imre mesteredző elmondotta, hogy naponta két órán át edzi a négyesfogat lovait. a jelenleg hajtott lipicai ménesét egy év alatt tanította be. egyszerre csak egy lovat fog lecserélni, a másik háromhoz ugyanis hamarabb hozzászokik az „ujonc”, a veresenyben egyébként kötelező gyakorlatok vannak, pld. ugynevezett dijhajtás, majd ezt követi a terephajtás, ahol lépésben, sebes ügetésben halad a fogat, majd akadályok között mutatja be tudását a magyar lótenyésztés kiváló négyese, abonyi imre hajtásával.

éjjel-nappal őrzik a z óriásharcsát

negyven-negyvenöt kiló súlyu jelenleg az óriás harcsa, amelyet egy hatalmas akváriumban tartanak a mezőgazdasági kiállításon.

a tolnai halászati tsz zsákmányolta a szép példányt, amely naponta 0.5-1 kiló halat fogyaszt el, és - mint a szakemberek elmondották - nagyon jól érzi magát új környezetében. ez pedig ritkaságnak számít, a régebbi példányok ugyanis már a szállításkor összetörték, megbetegedtek és nagyon nehezen túrték a „rabságot”, így jár t az a 67 kilós harcsa is, amelyet eredetileg be akartak mutatni, de az állatkerti szakemberek minden fáradozása ellenére, nem tudták életben tartani. az óriás harcsára különben éjjel-nappal felügyelnek, rendszeresen cserélik és oxigénnel táplálják az akváriumának vizét.

a halászlé mestere

naponta 4000 - 5000 adag halászlét főz a híres kömlődi halászcseréda még híresebb főszakácsa andó ferencné, aki két év óta már nyugdíjban van, de a kiállítás idejére ismét átvette az irányítást a kiállítás egyik forgalmasabb éttermének konyhájában. 12 éve főz itt a vendégeknek, három évvel ezelőtt már főztjét aranyéremmel tüntette ki a kiállítási bíráló bizottság. a híres kömlődi halászlé különleges zománczott bográcsban készül és annál jobb ízű, minél többféle halból főzik. nemcsak a halászlének mestere - a rostonsült süllő és harcsa is egyik specialitásának számít. főztjét megkedvelték külföldiek is, csütörtökön például három külföldi turistacsoportot láttak vendégül a halászcseréda-ban, közöttük egy 50 tagu osztrák mezőgazdasági küldöttséget.

/folyt. köv./

14.33/bzs

- 18 -

bb 31. /a mezőgazdasági ... 2. folyt./bzs
ipari tv a tsz-ben

nemcsak a termelő berendezések, gépek iránt érdeklődnek a tsz-ek - egyre inkább törődnek az ügyvitelszervezés korszerűsítésével is. a mezőgazdasági ügyvitelszervezési iroda bemutatta a hunor és a soemtron típusu elektronikus számítógépet és a hozzátartozó számlázó és könyvelő berendezéseket, amelyek ugyancsak villamos energiával működnek. ezeket a gépeket már több mint 100 közös gazdaságban alkalmazzák is sikerrel. az iroda ipari tv-t is szállít a megrendelőknek, ezzel például az állattenyésztő te-lepeket tarthatják állandó megfigyelés alatt. /mti/

bb. 33. vas diplomát kapott két vas megyei tanító

vid kz/il cz

1970. szeptember 3.

bensőséges ünnepségen adták át cellödömölkön gaál sándor nyugdíjas igazgató tanítónak, jánosházán pedig fehér istván nyugalmazott tanítónak a vas diplomát. gaál sándor 1903-ban sopronban szerezte tanítói oklevelét. a 86 éves pedagógus egy évet csön-gén 38 évet pedig mesteri községben tanított. a 84 éves fehér istván papán 1905-ben kapta kézhez tanítói oklevelét és 39 évig nevelte, tanította a jánosházi gyermekeket. az idős pedagógusnak a járási tanács képviselői adták át az arany és gyémánt diploma mellé a vas diplomát, s kívántak további erőt, egészséget, hosszú életet az ünnepeleknek. /mti/

bb. 32. 300 éves freskókat és stukkókat találtak bükön

vid kz/il cz

1970. szeptember 3.

a bükki szapáry kastély felújítása közben 300 éves freskók-ra és stukkókra bukkantak. az egyik nagyméretű félkör alakú freskó nőalakot ábrázol azzal a latin felirattal: „a földi életben minden mulandó”, a szemközti falon jézus siratását ábrázoló festmény került elő a mészrétegek alól. az egyik oldalsó kistemben vízözönt ábrázoló stukkót fedeztek fel. az értékes alkotások pietro antonio conti lugánói szobrász nevéhez fűződnek, a kinek több művét már ismerték és számontartották a kastélyban. a freskókat és stukkókat móroc z lászló, bécsi jános és hõna gusz-táv restaurálta.

/folyt.köv./

- 19 -

bb .32./ 300 éves ... folyt./ il

a műemlék kastélyt a budapesti közlekedési vállalat üdülő-jévé alakítják át. 18 szobájában 63-an pihenhetnek majd. rendezik a kastély két melléképületét és négy holdas parkját is. a park növényritkaságait biológiai „gyógykurán”, fiatalítják meg./mti/

..-

bb . 34. nyárvégi gyorsmérleg a nagyvásártelepről

i ol/ol/1e il cz

1970. szeptember 3.

az év eddig eltelt időszakában - a kedvezőtlen időjárás ellenére - a főváros lakosságának zöldség- és gyümölcs ellátása általában zavartalan volt. a zöldségtől kapott tájékoztatás szerint a nagyvásártelep már túl van a nyár csúcsteljesítményén: az augusztus 20-a körüli napi 130 vagonos tételek en. főként az időjárásról mulott, hogy ezen a nyáron napi átlagban mintegy 20 vagonnyi áruval kevesebb érkezett a nagyvásártelepre, mint tavaly. ebben az évszakban a forgalom zöme zöldpaprikából, paradicsomból és dinnyéből adódik, s az idei felhozatal ezekből a cikkekből, hosszú évekre visszamenőleg is az átlag alatt maradt. általában a tavalyinál kevesebb volt a gyümölcsfélék többségéből.

a napi helyzetről és a közeljövő kilátásairól szólva elmondották: most már várhatóan egyre több szőlő érkezik majd a fővárosba, bár mennyisége még elég lassan növekszik. a hagyományos termőterületek közül zala- és heves megyéből várják a csemege-szőlőt, és kisebb tételekben oportó-fajta is érkezik majd. budapesti már megjelent a kedvelt, de csak kis mennyiségben termelt cardinale-szőlő is. szőlőből egyébként naponta még csak 2-4 vagon fut be, de a nagyvásártelepen a napi nyolc-tíz vagonos átlag jelenti az igazi szőlőszezont. almából már nagyjából ki tudják elégíteni az igényeket, de az almaszüret is hátra van még. főként állami gazdaságokból várják a jóminőségű körtét, amiből jelenleg naponta mintegy 300-400 mázsát hoznak forgalomba. befőzni valóból ki is elégítik a keresletet. a vörös szilva mellett rövidesen már több kék szilvát is szállítanak budapestre, elsősorban szolnok-, bács-, csongrád-, somogy- és pest megyékből.

/folyt.köv./
14.45/il

10 1510

20 -

bb. 34./ nyárvégi ... folyt./ il

burgonyából az átlag ^{napi} 20 vagonos felhozatal kielégíti az igényeket. vöröshagymából zavartalan az ellátás. elegendő a feles- és kelkáposzta is. a főváros környéki gazdaságok - egyelőre ugyan még csak kisebb tételekben - megkezdték az őszi karfiol szállítását. ezt a tavalyinál kilógrammonként 2 forinttal olcsóbban hozza forgalomba a zöldség. uborkából rövidesen jelentkezik már a másodvetésű áru is. zöld paprikából - és paradicsomból most már van elegendő, de a hűvös idő miatt a következő időszakban kevesebb várható belőlük./mti/

..-

bb 35. kétszáz éves a magyar bányamérnök képzés - tudományos ülés az a miskolci nehézipari műszaki egyetemen

vid kz bzs -cz

1970. szeptember 3.

házánk felszabadulásának 25. , a bányászati akadémia alapításának kétszázadik évfordulója és a miskolci nehézipari műszaki egyetem alapításának két évtizedes jubileuma alkalmából két-napos tudományos ülés kezdődött csütörtökön miskolcon, a nehézipari műszaki egyetemen. az ezt megelőző ünnepi egyetemi tanácsülésen megjelentek a miskolci egyetemmel baráti kapcsolatot tartó ndk-beli műszaki felsőoktatási intézmények, a hazai társaságok, a szakminisztériumok képviselői, a bányászati-, kohászati-, gépgyártási iparágak és üzemek vezetői, valamint az egyetem oktatói kara-részt vett az ünnepségen dr. polinszky károly művelődési miniszterhelyettes, deme lászló a borsod megyei pártbizottság titkára és dr. havasi béla, a miskolci városi pártbizottság első titkára.

dr. zambó jános, a miskolci nehézipari műszaki egyetem rektora mondott beszédet, majd a megyei pártbizottság, a megyei és a miskolci városi tanács a magyar tudományos akadémia, továbbá az egyetemek képviselői, valamint az ndk felsőoktatási delegációja üdvözölte a jubiláló egyetemet. ezután dr. gyulai zoltán egyetemi tanár emlékezett meg a selmeci bányászati akadémia 1770-ben történt alapításáról. mint megállapította, a bányászati akadémia bölcsője volt hazánkban nemcsak a bányászati és kohászati, hanem a kémiai, geológiai, geodézia-térképészeti később pedig az erdészeti tudományok is. kétszáz éves fennállása alatt több mint tizenegyzren iratkoztak be, ebből egy-harmad része már a miskolci egyetemre. megközelítőleg hétezer bányászati és kohómérnöki diplomát adtak ki a két évszázad alatt. dr. terplán zénó egyetemi tanár a miskolci nehézipari műszaki egyetem 1949-ben történt alapításának történetét, a két évtized fejlődését ismertette. elmondotta, hogy jelenleg harminchárom tanszék, kilenc szakon és öt ágazaton foglalkozik a mintegy háromezer egyetemista oktatásával.

a hármas jubileum pénteken tudományos üléssel folytatódik. öt szekcióban csaknem 50 előadás hangzik el azokról a bányászati-, kohászati-gépészeti-tudományi, valamint közgazdasági kérdésekről, amelyeknek tudományos kutatásával a miskolci egyetem tanszékei foglalkoznak. /mti/

14.52/bzs 10 1510

..-

- 21 -

bb. 36. a 9. kongresszus határozata nyomán: tovább nőttek a reálbérek, kiegyenlítődött a munkásság és a parasztság jövedelme közötti különbség,

1 sl/mm/1e/1l cz

1970. szeptember 3.

a 9. pártkongresszus határozata utalt arra, hogy a harmadik ötéves terv időszakában az egy főre jutó reáljövedelem 14-16 százalékkal, az egy keresőre jutó reálbér 9-10 százalékkal emelkedik. Kiemelte, hogy az életszínvonal emelésében az eddiginél nagyobb szerep jut a reálbérek növelésének, s hogy az új gazdaságirányítás rendszerben az átlagosnál nagyobb mértékben kell emelkednie a jól dolgozó, az átlagosnál többet nyújtó munkások és alkalmazottak keresetének.

a központi statisztikai hivatal most helyzetképet készített a lakosság jövedelmének alakulásáról, ennek adatait kötetbe foglalva rövidesen közreadja.

a ksh felmérése szerint a lakosság egy főre jutó összes reáljövedelme 1966 és 1969 között 25 százalékkal növekedett, tehát nagyobb mértékben mint az előző ötéves tervidőszak teljes öt esztendeje alatt, s jóval meghaladta a kongresszusi határozatban jelzett szintet. ha az 1970-es várható eredményeket is beszámítjuk, úgy a munkások és alkalmazottak reáljövedelme öt év alatt 30-32 százalékkal emelkedett az egy keresőre jutó reálbér pedig mintegy 17 százalékkal. a kongresszusi határozatnak megfelelően a jövedelmek alakulásában döntő szerepe volt a reálbérek emelkedésének, lényegesen nagyobb, mint a korábbi években. a reáljövedelem jelentős mértékű növekedéséhez azonban hozzájárult a nagyobb foglalkoztatottság és a társadalmi juttatások bővülése is.

a 9. kongresszus célul tűzte ki a szövetkezeti parasztság életszínvonalának közelítését a munkásosztályéhoz, vagyis lényegében a két alapvető társadalmi osztály közötti életszínvonalbeli különbség megszüntetését. ezt a célt szolgálta a többi között a termelőszövetkezeti tagság nyugdíj-, és családi pótlék rendszerének jelentős továbbfejlesztése, továbbá több mezőgazdasági termék felvásárlási árának emelése.

/flyt.köv./

Tb 1520

- 22 -

bb 36. /a ix. kongresszus ... 1. folyt./bzs

az ösztönzők hatására nemcsak a paraszti jövedelmek növekedése gyorsult meg, de számottevően fokozódott a mezőgazdaság termelése is. mivel a munkásság és a parasztság személyes jövedelme közötti különbség már a ix. kongresszus előtt sem volt túlságosan nagy, a paraszti jövedelmek gyorsabb növekedésével a kongresszust követő néhány év alatt a különbségek kiegyenlítődték. ezután - 1969-ben - már ismét nagyjából egyforma ütemben emelkedett valamennyi főbb társadalmi réteg jövedelme. a munkásság és a parasztság jövedelmi színvonalánál körülbelül egyharmaddal magasabb a szellemi dolgozók és negyedével alacsonyabb a nyugdíjasok jövedelme.

a legutóbbi években csökkentek a jövedelmi különbségek Budapest és a vidék között, közelebb került egymáshoz a különböző megyékben élők átlagos életszínvonala. a legutóbbi felmérések szerint a legmagasabb, illetve legalacsonyabb jövedelmű baranya, illetve szabolics-szatmár megye között már csak 20 százalék az átlagjövedelembeli különbség, holott korábban az eltérés 50 százalékos volt.

az ország különböző területei és a fő társadalmi rétegek egymáshoz viszonyított jövedelmi színvonala általában kiegyenlített, egyes rétegeken belül, egyes családok között azonban jelentősek a jövedelmi különbségek. a lakosság legjobban kereső tíz százalékának jövedelme körülbelül 4-5-ször nagyobb, mint a leggyengébben kereső tíz százaléké. az eltérések egy része abból adódik, hogy egyes családokban viszonylag sok a kereső és kevés az eltartott, másoknál fordított a helyzet, bár ezt némileg ellensúlyozza a családi pótlék többszöri emelése. a jövedelmi színvonal általános emelkedése és a családi pótlék emelése nyomán 1962 óta hazánkban ötödére csökkent azoknak a családoknak a száma, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el a havi 600 forintot.

mint a szót-ban elmondották, a felelősségteljesebb, kvalifikáltabb munkát anyagilag is egyre inkább megbecsülik, a módosított kollektív szerződésekből előnyben részesítik a főzsgárdatagokat, s közülük is mindenekelőtt azokat, akik kedvezőtlen munkakörülmények között becsületesen végzik feladataikat. a bérek, az évvégi részesedések és a jutalmak tehát, ha még nem is a kellő mértékben, de egyre inkább differenciálódnak. e tendencia még határozottabb folytatására van szükség. ezért mondják ki a x. pártkongresszus irányelvei, hogy a dolgozók jövedelmének emelése az eddiginél következetesebben kapcsolódjék a végzett munka eredményéhez, a termelékenység és a hatékonyság növekedéséhez; az átlagosnál nagyobb mértékben emelkedjék a jól dolgozó, a társadalomnak többet nyújtó munkások és alkalmazottak keresete, a termelőszövetkezeti tagok jövedelme, s hogy a differenciálás az általános kereseti színvonal emelkedésével együtt fokozatosan mehet végbe. /mti/

-.-

15.03/bzs

Tb 1520

- 23 -

bb 37. inkább rakodnak - a gazdasági bizottság határozata nyomán minimálisra csökkentette a kocsiállási időt a dunai vasmű

vid-kz/tné bzs -cz

1970. szeptember 3.

a dunai vasmű, az ország egyik legnagyobb szállítatója, az első fél évben havonta még egymillió forintnál is több büntetést fizetett a vasúti kocsik késedelmes kirakásáért. a gazdasági bizottság határozat - amely mint ismeretes, tetemesen megemelte a kocsiállás-pénzt - ebben az üzemben is gyors változást eredményezett. a határozat megjelenése után, tehát augusztusban, a még júliusban is félmillió forint büntetéspénz rendkívül szembetűnően, gyorsan csökkent, s a hónap utolsó 10 napjában már lényegében teljesen megszűnt a késedelmes vagonkirakás. erre az időszakra már mindössze csak 528 forint kocsiállás-pénzt kellett fizetnie a vállalatnak.

a gyors és nagyon szép eredmény határozott belső szervezeti intézkedések következménye. így többek között közvetlenül a felhasználókat - az egyes gyárrészlegeket - tették felelőssé a kocsiállás-késedelmekért. hét gyárrészlegben külön műszaki szakembert bíztak meg a rakodás szervezésével és ellenőrzésével. az állandó rakodó brigádok mellett 6-8 tagú gyorsan átcsoportosítható különbrigádokat is létrehoztak, hogy azonnal odairányíthassák őket, ahol valamilyen okból fennakadás van. az anyagforgalmi főosztályon éjszakai ügyelet működik.

a rakodások meggyorsítása nemcsak népgazdasági haszonnal jár. a dunai vasmű - a felértékelődött kocsiállás-pénzzel számolva - az előző hónaphoz képest több mint 3 millió forintot „takarított”, meg. /mti/

--

bb 38. pécsbánya a kongresszusi verseny élén a mecseki szénmedencében

vid/kz bzs -cz

1970. szeptember 3.

a mecseki szénmedence „örögje”, pécsbánya, jeleskedik a legjobb eredményekkel a x. pártkongresszus tiszteletére indított versenyben. olyan munkásokra adtak számot, amelyekkel feladatukhoz mértén megelőzték a mecseki szénbánya vállalat nagyobb, fiatalabb üzemeit. az országos szénhiány csökkentése érdekében az év elejétől 25.000 tonna szenet szállítottak felszínre eredeti programjukon felül. ez több mint tíz százalékos túlteljesítést jelent. a több, olcsóbb szénért folytatott vetélkedésből szinte az üzem egész kollektívája kivérszi részét. ezt bizonyítja, hogy a műszakonként egy dolgozóra jutó teljesítmény átlaga 63 kg szénnel nagyobb, az önköltség pedig tonnánként 25 forinttal alacsonyabb a tervezettnél. csupán az önköltség leszorításával hét millió forintot takarítottak meg az idén.

a pécsbányaiak a napi széntermelésen túl jövőjük, a negyedik ötéves terv zökkenőmentes kezdetét is fontosnak tartják. a feltárók nagyszerű munkája révén eddig 270 méterrel több várat készült, mint tervezték. hat méteres napi „sebességgel”, haladnak előre a föld mélyében, ami kb kétszerese a vállalati eredménynek. /mti/

bb. 39. csemegekukorica - „szüret”,

vid/rj cz.

1970. szeptember 3.

negyvenhat vagon aranymazsola csemegekukorica szállítására kötöttek szerződést a hajdusági termelőszövetkezetek a debreceni konzervgyárral. a csemegekukorica „szüretelése”, megkezdődött: elsőnek a hajdunánási Lenin termelőszövetkezetben törték le a kukoricát s az aranymazsolát debrecenbe szállították. a debreceni konzervgyár a kukoricát morzsolva konzervként és fagyasztva, illetve csövesen, méretre vágva exportálja svéd, angol és nyugatnémet piacoknak. /mti/

--

bb. 40. rendőrségi hírek

i/zsu/rj zs cz

1970. szeptember 3.

borsod-megyében, ormosbányán a 3. számú aknában dorogi ferenc 42 éves robbantóvíjár frontfejtésnél ácsolatlan területen dolgozott. munkaközben a várat boltozata megcsuszott, lezuhant. dorogi ferenc olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a rendőrség a bányaműszaki felügyelőség bevonásával vizsgálatot indított a felelősség megállapítására.

csongrád és bokros között figyelmetlenül vezette motorkerékpárját donka mihály 49 éves tsz-tag, s elütötte a kivilágítatlan kerékpáron haladó cseh jeno 44 éves kubikost. a motoros felbukt, az uttestre esett és egy szembe jövő autóbusszal halálra gázolta. a kerékpáros nem sérült meg. a baleset ügyében vizsgálat indult.

/folyt.köv./

15.24 rj

- 25 -

KF 1530

bb. 40. /rendőrségi hírek... 1. /folyt./rj

a szabolcs-megyei vasmegeyer község határában bodnár mi-
hály 26 éves vontató vezető a kemecsei áldug gazdaság pótkocsis
vontatójával munkásokat szállított. menetközben egy utkanyarban
a pótkocsi oldala kinyílt és többen az uttestre estek. fazekas
károlyné 46 éves és nagy miklósné 63 éves segédmunkás súlyos
sérülést szenvedett, négyen könnyebben sérültek meg. bodnár
mihályt, aki a pótkocsit nem szerelte fel a személyszállításhoz
szükséges eszközökkel gyorsított eljárással állítják bíróság elé.

vitnyéd községben figyelmetlenül kerékpároszott horváth sán-
dor 56 éves tetőfedő-kisiparos. egy utkanyarban felborult és olyan
súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

edelény községben figyelmetlenül vezette motorkerékpárját
bortnyik lajos 18 éves tanuló, s hirtelen fékezés következtében
felborult. a szerencsétlen fiú sérüléseibe a helyszínen belehalt.
/mti/

bb 42. ittasan vezetett, kidöntött egy villanyoszlopot - hat
hónapra ítélték

vid-ju -cz

1970. szeptember 3.

foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés-
ért és a társadalmi tulajdont károsító gondatlan rongálásért von-
ta felelősségre az esztergomi megyei bíróság mitelle lászló
tatabányai lakost. a 32 éves gépkocsivezetőt korábban már 4
hónapi javító-nevelő munkára ítélték ittasan vezetésért. még le-
sem töltötte ezt a büntetését, amikor ez év nyarán erősen ittasan
állapotban, hibás fékberendezéssel szállított teherautóval az
üzletekbe árut. az egyik utkanyar ívét nem tudta követni, fel-
hajtott a parkosított részre, s kidöntött egy villanyoszlopot, az
autó megrongálódott. a kár megközelítette a 15.000 forintot. a
kocsin egy utast is szállított, s az könnyebben megsérült. a
felelőtlen gépkocsivezetőt a bíróság 6 hónapi szabadságvesztésre
ítélte, és 2 évre eltiltotta a gépjármű vezetésétől. /mti/

-15.30

-26-

NA 135

bb 41. akadémiai utasítás a tudományos fokozatokról

1 hi/mm zs bh -cz

1970. szeptember 3.

a magyar tudományos akadémia elnöke - a kormány korábbi
rendelete alapján - utasítást adott ki a tudományos fokozatokról
és a tudományos minősítésről. az utasítás általános rendelkezései
szerint a társadalmi haladás, a szocialista társadalom építése
érdekében kifejtett rendszeres és eredményes tudományos tevékeny-
ségért adományozható tudományos fokozat. fontos feltétel azon-
ban: korszerű, jelentős, új tudományos eredmény elérése. a tudomá-
nyos minősítés keretében kandidátusi és doktori fokozat szerez-
hető. az ennek alapjául szolgáló munka lehet: erre a célra írt
értekezés, öt évnél nem régebben megjelent könyv, vagy tudomá-
nyos tevékenységet igénylő, új és a gyakorlatban hasznosított al-
kötés. valamely tudományos fokozat elnyerésének alapjául szolgáló
értekezés lehet egyéni, vagy kollektív tevékenység keretében
kifejtett munka, ha megfelel a követelményeknek és az egyéni
eredmény nyilvánvalóan megállapítható, az értekezést a pályázó-
nak általában nyilvános vitében, bíráló bizottság előtt, hivatalos
bírálok közreműködésével kell megvédenie. értekezésként kivétele-
sen a pályázó munkásságának eredményeit összefoglaló tézisek
is benyújthatók. kiemelkedő és közismert tudományos eredményeket
elért pályázónál el lehet tekinteni a benyújtott tézisek nyilvános
megvédésétől. ezt a felmentést az illetékes miniszternek, orszá-
gos hatáskörű szerv vezetőjének, és az mta elnökének együttes javas-
latára, a tudományos minősítő bizottság adja meg.

a kandidátusi fokozat elnyerésének alapja olyan tudományos
téma megoldása, amely összhangban áll a társadalmi fejlődés
követelményeivel. a doktori fokozat elnyerésének alapja a tu-
dományágazat továbbfejlődését eredményező, a társadalmi fejlő-
dés követelményeivel összhangban álló, átfogó tudományos fel-
adat megoldása. a doktori fokozat elnyerésének feltétele egyebek
között a kandidátusi fokozat előzetes megszerzése. ez alól fel-
mentést kaphat a jelölt, ha előzetes munkásságával bebizonyítot-
ta szaktudományának magas színvonalu, eredményes művelését. a fel-
mentéshez a munkahely szerint illetékes miniszternek és az
akadémia elnökének egyetértő javaslata szükséges. /mti/

15.45 bh

- 27 -

NA

16¹⁵

bb 43. megkezdődött debrecenben a nemzetközi kémiai szimpózium

vid bh -cz

1970. szeptember 3.

a magyar tudományos akadémia koordinációs kémiai munkabizottságának, a magyar kémikusok egyesületének és a debreceni kossuth lajos tudományegyetemnek közös szervezésében és rendezésében csütörtökön debrecenben megkezdődött a iii. koordinációs kémiai szimpózium. a kossuth lajos tudományegyetem új kémiai épületében 22 ország 150 kémikusának jelenlétében tartották a megnyitót.

dr. beck mihály, a kossuth lajos tudományegyetem tanszékvezető professzora, a szervező bizottság elnöke nyitotta meg a szimpóziumot, majd ördög lászló, a debreceni városi tanács vb elnökehlyettese és dr. gergely artur, a kossuth lajos tudományegyetem természettudományi karának dékánja köszöntötte a megjelenteket. ezután megkezdődött a háromnapos szimpózium előadássorozata. a plenáris ülésen két előadás hangzott el. a koordinációs kémiai kutatások legújabb eredményeiről. j. bjerrum kopenhági és d. n. hume, massachusettsi /egyesült államok/ professzor számolt be. a plenáris tanácskozás után munkaüléseken folytatódtak a szekelőadások.

a nemzetközi kémiai tanácskozás pénteken folytatja munkáját.
/mti/

--

mbudud 45. losonczy pál az elnöki tanács elnöke

bh -cz

1970? szeptember 3.

levélben fejezte ki jókívánságait dr. urho kaleva kekkonennek a finn köztársaság elnökének 70. születésnapja alkalmából. a levelet és losonczy pál személyes ajándékát rónai rudolf hazánk helsinki nagykövete adta át./mti/

--

15.50 bh

- 28 -

Mf 16²⁰

bb 44. a korszerű műtrágya tárolással és felhasználással ismertkedtek a mezőgazdasági kiállítás látogatói a komáromi állami gazdaságban

vid bh -cz

1970. szeptember 3.

csütörtökön kezdődtek meg és 12-ig tartanak a komáromi állami gazdaságban azok a bemutatók, ahol - a mezőgazdasági kiállítás programjához kapcsolódva - a korszerű műtrágya tárolással, keveréssel és felhasználással ismerkednek meg a szakemberek. a hagyományos módon, szabadban tárolt műtrágya ugyanis minimálisan 10 százalékot veszít hatásából, a helytelen kezeléssel, kiszórással pedig tovább csökken természetes értéke. amellett magasak a műtrágyázás költségei.

a komáromi állami gazdaság 11 ezer holdas szántóterületén a komplex gépesítés mellett a növekvő műtrágyahasználat jellemzi a gazdálkodást. a 11.000 hold szántón 1.150 vagon vegyes műtrágyát használnak fel évente. ezért a mezőgazdasági gépkísérleti intézettel közösen korszerű módszereket alakítanak ki. elsősorban ndk tapasztalatokat hasznosítanak. ennek alapján építették fel a korszerű tárházat, ahol egyszerre 400, évente 1000 vagon műtrágyát tudnak tárolni. a vagonokban érkező műtrágyát géppel rakják ki, majd szállító szalaggal viszik a tárházba, ahol megőrlik. ugyancsak szállító szalaggal jut az anyag a keverőberendezéshez, majd az ndk-ból vásárolt adapteres műtrágyaszóró gépekre kerül. a vendégek nemcsak a korszerű berendezésekkel, módszerekkel ismerkedtek meg, hanem tapasztalhatták azt is, hogy a gazdaságban nagy gondot fordítanak a legoptimálisabb műtrágya felhasználására. ezért 3-4 évenként vizsgálatokkal ellenőrzik a talajban lévő tápanyag mennyiségét./mti/

--

bb 46/ geodéták tapasztalatcseréje

vid bh -cz

1970. szeptember 3.

a metesz soproni intéző bizottsága valamint a geodéziai és kartográfiai egyesület soproni csoportjának meghívására a csehszlovákiai zsolnáról és környékéről husz geodéta érkezett csütörtökön sopronba négynapos tapasztalatcserére. a vendégek meglátogatják a soproni erdészeti és falpari egyetem földmérés-tani tanszékét, ahol dr. bezzegh lászló egyetemi tanár tájékoztatja őket a tanszék munkájáról és megtekintik a tanszék gazdag muzeumgyűjteményét. találkoznak a négy nap alatt dr. tárczy hornoch antal kossuthdíjas akadémikussal, a magyar tudományos akadémia soproni geodéziai és geofizikai kutató laboratóriuma vezetőjével és munkatársaival is. a csehszlovák vendégeket fogadják - négy napos látogatásuk alatt - a város vezetői is.

a soproni geodéták a hó végén viszonzozzák a zsolnai vendégek látogatását./mti/

16.05 bh

L-es állami - 29 -

Mf 16³⁰

bb 47. blaha Lujza mléktáblát avatnak

i szö/tné-ju zs -cz

1970. szeptember 2.

blaha Lujzának, a nemzeti színház örökös tagja születésének 120. évfordulóján emléktáblát helyez el a magyar színház-művészeti szövetség az emke ház blaha Lujza térre nyíló oldalán. ebben a házban lakott ugyanis annak idején a „nemzet csalogánya,,, s ablaka a nemzeti színház azóta lebontott épületére nézett. a szeptember 6-án, vasárnap délelőtt tartandó avató ünnepségen dr. Czénner Mihály, a ~~Magyar Tudományos Akadémia~~ Intézet munkatársa emlékezik meg a nagy művész életéről, munkásságáról. koszorúkat elhelyezik a nemzeti színház, a magyar színház-művészeti szövetség, a színházi dolgozók szakszervezete, a ~~Magyar Tudományos Akadémia~~ Intézet, valamint a VII. kerületi tanács képviselői. /mti/

..-

bb 48. csörgő János 50 éves

-cz/fné-ju -cz

1970. szeptember 2.

csörgő Jánost, az MSZMP központi bizottságának tagját, a Ganz-Mávag vezérigazgatóját 50. születésnapja alkalmából az MSZMP központi bizottsága nevében szeptember 3-án köszöntötte nyers rezső Lvtárs, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára és átadta neki a központi bizottság ajándékát. /mti/

..-

bb 49. marad a szép idő

i tz/mm-ju -cz

1970. szeptember 2.

kedvezőek a kilátások az időjárás alakulásában. csütörtökön délután meteorológusaink örömmel közölték, hogy azok az óceán felől elindult léghullámok, amelyek nyugat-, valamint észak-európa nagy részére változékony, esős időjárást szállítottak, északkelet felé haladva előreláthatólag elkerülik a kárpát medencét, így felettünk a most következő időszakban legfeljebb csak egy legyengült hullám uszik majd keresztül, ami azonban nem lesz képes lényegesen befolyásolni időjárásunkat.

/ folyt. köv./

-30-

Nf 16⁴⁵

bb 49. / marad a szép... 1. folyt./-ju

ugyancsak továbbra is igen kellemes az idő dél-európa nagy részén, ahol a hosszantartó napsütés hatására szeptén 30 fokos, sőt annál nagyobb meleget is mértek, például spanyolországban, törökország déli részén, cagliariban stb.

hazánkban pénteken is szép volt. igaz, délelőtt az ország nagy részén megnövekedett a felhőzet. a déli óráktól kezdve azonban a felhők - különösen nyugaton - felszakadoztak, s így a hőmérsékleti csúcok egy-két fokkal meghaladva az évszakrahoz illő átlagot, általában 23-27 fok között alakultak ki. s ez a javulás tartósan megérkezik, annál is inkább, mert az éjszakai lehülés is mérséklődni fog.

a csütörtökön elkészített távolabbi előrejelzés szerint meteorológusaink azt várják, hogy hétfőig a legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek 9-14, a legmagasabb nappali hőmérsékletek pedig 19-24 fok között lesznek. öt milliméteres, vagy annál nagyobb csapadék szerintük az ország területének 60 százalékán várható. ?mti/

..-

bb 51. a kommunisták magyarországi pártja

tm-ju zs -cz

1970. szeptember 3.

megalakulásának emlékmuzeuma újra megnyílt a hétfő kivételével 10-18 óráig várja a látogatókat. /mti/

..-

bb 52. hazaérkezett velencéből az ilku Pál vezette magyar küldöttség

t vs/se-ju zs -cz

1970. szeptember 3.

a magyar delegáció, - amely ilku Pál művelődésügyi miniszter vezetésével résztvevett az UNESCO tagállamok kulturális minisztereinek augusztus 24. és szeptember 2. között velencében megrendezett világkonferenciáján, - csütörtökön délután visszaérkezett budapestre. /mti/

..-

-31-

Nf 16⁴⁵

ébb. 50. magyar-szovjet vasuti szállítási megállapodás

t/kf/rj cz

1970. szeptember 3.

augusztus 31-szeptember 3. között budapesten tartotta ötödik ülését a magyar-szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság vasuti szállítási állandó munkacsoportja. a tárgyalások eredményét rögzítő jegyzőkönyvet rödönyi károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, máv vezérigazgató és v.sz. gavrilov, szovjet közlekedésügyi miniszterhelyettes csütörtökön ünnepélyesen írta alá a máv vezérigazgatóján.

a munkacsoport öt napos ülésén a két ország igényei alapján egyeztettek a következő öt esztendő szállítási tennivalóit, évekre bontva kidolgozták a vasutra, valamint a hajózásra, az autóközlekedésre és a csővezeték szállításra háruló feladatokot. a következő öt évben tovább növekszik a teherforgalom magyarország és a szovjetunió között. a tervek szerint 1971-1975 között a szovjetunióból mintegy 34 százalékkal több áru érkezik, míg 72.7 százalékkal több árut szállítunk a szomszédos országba. összességében a beérkező árumennyiség mintegy nyolcszorosra az exportszállításoknak. a teherfuvarozások zömét avasutnak kell lebonyolítani. a szállítási feladatok végrehajtásához a munkacsoport gazdasági, műszaki és szervezeti intézkedéseket dolgozott ki. magyar részről - ezt a máv negyedik ötéves terve is tartalmazza - tovább fejlesztik a záhonyi átrakó körzetet, jelentősen gépesítik a rakodást, bővítik a tehervagon-parkot. a két ország közötti átrakás technológiájához felhasználják a korszerű technika eszközeit, például a kibernetikát, a távközlést is. megállapodtak abban, hogy később közös konténer rakodót építenek.

a munkacsoport nem ilyen sullyal, de fontosságához mérten foglalkozott a két ország idegenforgalmának növekedéséből adódó személyszállítási feladatokkal is. eddig a vasutak és az idegenforgalmi szervek külön-külön dolgoztak. a tanácskozáson a máv és a szovjet vasut, valamint az ibusz és a szovjet idegenforgalmi szervek szorosabb, komplex együttműködésében állapodtak meg.

a magyar-szovjet vasuti szállítási állandó munkacsoport legközelebbi ülését - amelyen egyebek között a most meghatározott feladatok előkészítését, végrehajtását ellenőrzik, s megbeszélik a majdani időszerű tennivalókat, problémákat - a jövő év januárjában tartja moszkvában.

x x x

eredményes tárgyalás és a jegyzőkönyv aláírása után v.sz. gavrilov, szovjet közlekedésügyi miniszterhelyettes csütörtökön elutazott hazánkból. /mti/

16.15 rj

Mf 16⁴⁵

--
- 32 -

bb 53. vita az élelmiszeripari szabványok érvényesüléséről

t tz/pv 1e bh hgy

1970. szeptember 3.

a pest megyei tanács és a magyar szabványügyi hivatal csütörtökön tanácskozást szervezett a fővárosi tanács épületében annak megvitatására, hogyan érvényesülnek az élelmiszer-szabványok a megye kereskedelmi hálózatában.

a vitában dr. vajda ödön, a fővárosi vegyvizsgáló intézet igazgatója elmondta, hogy 1968-ban a husipari termékek 9,4 százaléka volt kifogásolható, ma már csak körülbelül 4 százaléka.

biró józsef, a kereskedelmi minőségellenőrző intézet osztályvezetője megállapította, hogy a zöldség- és gyümölcskereskedelem dolgozói nagy többségükben nem rendelkeznek kellő szakképzettséggel. sem a szabványokat, sem az általuk forgalomba hozott árukat nem ismerik kielégítően. ezért jóval nagyobb gondot kell fordítani az oktatásra és az ellenőrzésre.

lakatos sándor, a fővárosi tanács csarnok- és piacfelügyelőségének vezetője az 54 piaci felügyelőség tapasztalatait ismertette. elmondta, hogy elsősorban a termelőszövetkezetek melléküzemági tevékenysége okoz sok problémát. a tsz-ek dolgozói ugyanis nem ismerik eléggé a téstákra, a hus- és töltelékárakra, köztük a kolbászra vonatkozó szabványokat. a jó szándék tagadhatatlan ugyan, de a hozzáértés hiánya sokszor okoz súlyos veszteségeket a tsz-knek, hiszen a szabványnak nem megfelelő árut a piaci felügyelőségek kénytelenek kitiltani a forgalomból.

a vitában szót kértek a termelőszövetkezetek képviselői is. kifogásolták többek között, hogy a kereskedelem általában csak akkor veszi figyelembe a szabványokat, amikor termékeket átveszi, de amikor azokat a vásárlókhöz továbbítja, többnyire már megfelelnek róluk.

a fogyasztók tanácsának képviselői szintén a tájékoztatás fontosságát hangsúlyozták. amint elmondták, a nagyközönséget is fel kell világosítani a szabványok fontosságáról és lényegéről, mert csak a vásárlók közreműködésével lehet valóban érvényt szerezni a szabványoknak és a megszegésükért járó szankcióknak. /mti/

--

15.25 bh

- 33 -

Mf 17³⁰

bb. 55. időszerű szövetkezetpolitikai kérdésekről beszélt
Fehér Lajos békéscsabán

vid/kz/rj hgy

1970. szeptember 3.

kommunista szövetkezeti aktívulást rendeztek csütörtökön békéscsabán az ifjusági házban, amelyen békés megye mezőgazdasági termelőszövetkezeteiből, kisipari-, háziipari - továbbá általános fogyasztási és értékesítő szövetkezeteiből több mint ötszázan vettek részt. az elnökségben foglalt helyet Fehér Lajos, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, Frank Ferenc, a békés megyei pártbizottság első titkára, Klauko Mátyas a békés megyei tanács vb elnöke és a szövetkezeti mozgalom több veteránja.

Klauko Mátyas megnyitó beszédében békés megye szövetkezeti mozgalomának 25 éves fejlődését elemezte, a további feladatokról pedig Frank Ferenc tartott előadást. ezután Fehér Lajos emelkedett szólásra.

szocialista társadalmunkban a szövetkezetek - legyenek azok mezőgazdasági tsz-ek, kisipari- vagy fogyasztási szövetkezetek - fontos szerepet töltenek be gazdasági, politikai és társadalmi téren egyaránt - hangsúlyozta többek között. a népgazdasági tervekkel összhangban hatékonyan és eredményesen működnek a társadalmi célok megvalósításáért. általában nagyfokú mozgékony-ságra és alkalmazkodásra képesek. gyorsan tudnak reagálni a változó piaci hatásokra. kereteik között megoldható a társadalmi, a csoport és az egyéni érdekek kellő összehangolása. a szövetkezeti gazdálkodás alkalmas arra, hogy a szövetkezetek dolgozói - mintegy másfél millió aktív kereső - szorgalmukkal, a demokratikus öntevékenység fejlesztésével hasznosan működjenek a népgazdaságban. pártunk és kormányunk éppen ezért a szocializmus teljes felépítésének munkájában hosszú távon számol a szövetkezetekkel.

a kormány elnökhelyettese ezután a szövetkezetek működését szabályozó pontosabb határozatokat méltatva, rámutatott:

/folyt.köv./

16.45 rj

- 34 -

NA 1735

bb. 55. / időszerű.... 1. folyt./rj

a korszerű szövetkezetpolitikai elvek elfogadása és átültetése a gyakorlatba a szövetkezetek és szövetségek egymáshoz való viszonyában idézte elő a legnagyobb változást. az MSZMP politikai bizottsága által jóváhagyott platform is kimondja, hogy a korábbi kötelező utasítások helyett a szövetségek és tagszövetkezetek egymás közötti viszonyában - ajánlások formájában - a meggyőzésre, a mozgalmi esz-közökkel való ráhatásra kell a fő hangsúlyt helyezni! ez minőségi változást - a korszerű és a célravezető munkastilust - jelenti szövetkezeti mozgalmainkban! a területi szövetség a tsz-k demokratikus képviselői és érdekvédelmi szerve is. a szövetkezeti önkormányzat e szervei máris komoly tekintélyt és társadalmi rangot vívtak ki maguknak. minden reményünk és bizodalomunk meg van ahhoz, hogy a kisipari és fogyasztási szövetkezetek területi szövetségei is - az ez év tavaszán korszerűsített alapszabályunk szellemében - mielőbb hasonló, a szövetkezetek önállóságának, demokratikus működésének megfelelő új, munkastilust alakítsanak ki s ez a megújulás ugyanolyan sikerrel jár, mint a mezőgazdasági tsz-ek esetében.

mindazonáltal még sok a tennivaló szövetkezeteink demokratikus működésének építésében. különösen nagy figyelmet kell szentelni a választott szervek rendszeres tevékenységének, munkájuk megjavításának! ezzel kapcsolatban három közgyűlési bizottság működésével részletesen is foglalkozott. első helyen említette közülük a felügyelő- és az ellenőrző bizottságokat. a belső ellenőrzés terén ugyanis, mint mondotta, még mindig sok a lazaság. az ellenőrzőbizottság munkája, annak színvonala a szövetkezetek jelentős részénél még nem felel meg a nagyobb önállóságból eredő követelményeknek. ez vonatkozik mindhárom szövetkezeti ágazatra. éppen ezért a szövetkezeti vezetőségnek, a területi szövetségnek és az állami szerveknek a jövőben nagyobb gondot kell fordítaniuk az ellenőrző bizottsági tagok felkészültségének növelésére, rendszeres képzésére.

a szövetkezeti mozgalom egészséges önvédelme érdekében - mindhárom nagy szövetkezeti ágazatban - szükség lenne a belső ellenőrzést kiegészíteni valamivel, mégpedig külső számszaki szakértők revizori munkájával. ennek legcélszerűbb módja az lenne, hogy mindhárom ágazatban a szövetkezetek kötelesek legyenek egy évben egyszer - saját költségükön, szolgáltatásként - általános revizori ellenőrzést igénybevenni.

/folyt.köv./

16.55 rj

- 35 -

NA 1735

bb. 55. / időszerű... 2. folyt./rj

a tsz-k jelentős része ma még nem érti kellő képpen azt, hangoztatta a továbbiakban a minisztertanács elnökhelyettese, hogy a mezőgazdasági tsz-ek gazdálkodásának szerves részét képezi a háztáji gazdaság és hogy az ott végzett munka a szocialista társadalmi termelést szolgálja. pedig ez gazdaságpolitikánk egyik fontos elve. gyakorlati megvalósítása érdekében valamennyi tsz-ben fokozatosan és mielőbb ki kell alakítani a háztáji üzemágot! ez azt jelenti, hogy a háztáji állatállomány változását, takarmányszükségletét, a háztáji állatok és állati termékek értékesítését a tsz-ben, tehát a közzössel együtt meg kell tervezni. a háztájival való érdemi, folyamatos és szervezett foglalkozásra a közgyűlés bizottságaként, mindenütt létre kell hívni a háztáji bizottságot és meg kell teremteni rendszeres működésének feltételeit - célszerű lenne továbbá egy-egy szakmérnököt háztáji agronómusként alkalmazni, azzal a feladattal, hogy állandóan és szervezeten tördjön a háztáji üzemággal. a tsz-ek megyei és országos versenyében egy-egy tsz munkájának elbírálásakor ezentúl kizáróknak kellene tekinteni azt, ha elhanyagolja a háztáji gazdaságokat, ha nem szervezi meg a háztáji üzemágot.!

ezután a szövetkezeti nőbizottságokról szólott a minisztertanács elnökhelyettese. felhívta a figyelmet arra: szövetkezeteink gazdasági, társadalmi életében igen nagy szerepet töltenek be a nők! mindhárom szövetkezeti ágazatban a termelőmunkában dolgozók nagyobbik fele vagy tulnyomó többsége nő. éppen ezért halaszthatatlan, hogy a szövetkezetekben és szövetségeinkben létre jöjjön a nőbizottságok egységes, átfogó rendszere, hogy a nők képvisellete minden szinten biztostva legyen!

a szövetkezetekben a közgyűlés válassza meg a nőbizottságot: a nőbizottság a közgyűlés bizottságaként működik, akár csak az ellenőrzési bizottság, vagy a háztáji bizottság. a nőbizottság feladatait és hatáskörét a közgyűlés határozza meg s tevékenységéért a közgyűlésnek tartozzék felelősséggel.

ajánlani kell, hogy a nőbizottság vezetője legyen tagja a választott vezetőségnek. ahol valamilyen okból nem választanak meg, ott tanácskozási joggal vegyen részt annak ülésein. a szövetkezeti nőbizottságok segítsék elő, hogy a nők számarányuknak megfelelően vegyenek részt a vezetésben, a szövetkezeti mozgalom egész tevékenységében, vállaljanak részt a nők között végzett politikai, ismeretterjesztő és szociálpolitikai felvilágosító munkában, lássák el a nők érdekképviseletével kapcsolatos feladatokat. a nőkérdés megoldása azonban nemcsak a szövetkezeti nőbizottságokra hárul: kellő figyelmet kell szentelniük a kérdésnek a szövetkezeti szövetségeknek is.

/folyt.köv./
17.04 rj

- 36 -

NF 1740

bb. 55. / időszerű.... 3. folyt./rj

kívánatos és szükséges, hogy az országos szövetségek példájára a területi szövetségek is - valamennyi szövetkezeti ágazatban - mielőbb létrehozzák a nőbizottságokat.

egy az idén augusztusban hozott kormányhatározat módosította az eszközlekötési járulék eddigi igénybevételének módját, a kisipari - és fogyasztási szövetkezeteknél, az eszközlekötési járulék elszámolásának és felhasználásának új rendje megfelel korszerű szövetkezetpolitikai elveinknek. célja: segítse elő olyan műszakilag fejlett, szövetkezetek kialakulását, amelyek képesek az eddiginél korszerűbb, következképp vrsenyképesebb, gazdaságosabb termékek előállítására, illetve a szövetkezeti kereskedelemben a lakosság növekvő igényének kulturáltabb színvonalu kielégítésére.

ugy véljük és bizunk benne, hogy az eszközlekötési járulék felhasználásának új módja hatékonyan elősegíti a szövetkezetek önálló gazdálkodásának eddiginél lendületesebb kihasználását. előmozdítja, markánsabb tartalommal tölti meg a szövetkezeti önkormányzat fejlődését.

a szövetkezetpolitikai vitában kialakult álláspont és javaslat szerint a jövőben a kölcsönös támogatásra szánt - s a területi szövetségekhez befizetett - saját pénzeszközöket a tulajdonos szövetkezetek demokratikus döntései alapján fejlesztési célra lehet és szabad igénybevenni. az így összegyűlt kölcsönös támogatási alap felhasználására - az országos szövetség irányelveit figyelembevéve - alapszabályt kell készíteni, s ezt időben a szövetkezetek tudomására kell hozni, hogy az egyes szövetkezetek annak ismeretében szavazhassák meg hozzájárulásukat a kölcsönös támogatási alaphoz, illetve, hogy tudják, abból, adott esetben, ők is részesülhetnek.

szövetkezeti mozgalomunk klasszikus hagyománya a kölcsönös támogatás elve. a szövetkezeti együttműködés e fontos és bevált módját a jövőben is mindenképpen támogatnunk kell.

mind az ipari-, mind az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek - az állami vállalatokhoz hasonlóan - részesei, illetve fejlesztési alapjukból kötelesek tartalékokat képezni. e tartalék az állami vállalatoktól eltérően sajátos jellegű, mert kölcsönös támogatásra is felhasználható.

/folyt.köv./

17.15 rj

- 37 -

NF 1740

bb. 55. / időszerű.... 4. folyt./rj

a gazdasági verseny esetenként szervezeti koncentrációra is készíti a gazdálkodó egységeket. nem volna azonban helyes, ha nagyobb arányú összevonásokat szorgalmaznánk. nagyon üdvös, hogy békés megyében határozottan fellépnek a gigantománia, a különböző erőszakolt - ugynevezett-, házasítások,, , tehát a tsz-k mesterkéltséggel, hübele-balázs, összekalapálása,, ellen. nálunk a termelőszövetkezeti üzemenagyságok a legtöbb helyen elérték a fejlődés jelenlegi szakaszának és a hazai viszonyoknak megfelelő kedvező méretet. csak ott indokolt a tsz-ek egyesülésének további elősegítése, ahol arra az előfeltételek megértek, a tagság döntő többségének akarásával megegyezik, s a kisebb méretek már fékezik a hatékony nagyüzemi gazdálkodást.

szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy jelenleg a mezőgazdasági termelőszövetkezetek optimális üzemenagysága kisebb az állami gazdaságokénál. a túl nagy méretek kialakítására való törekvést határozottan álbálooldalának kell minősíteni. politikailag is káros.

az egyesülési folyamatot - mint a termelési koncentráció egyik megnyilvánulási formáját - természetesen nem lehet leállítani és nem is szabad. de helyes mederbe kell terelni! emellett a jövőben is célszerűnek tartjuk, s mindenképpen támogatjuk, a termelési lehetőségek jobb kihasználására, a mezőgazdasági termékek a fogyasztókhoz történő gyors eljuttatására, a választék bővítésére irányuló koncentrációt: a meghatározott termelői, feldolgozó vagy forgalmazó társulások, közös vállalkozások, közös vállalatok létrehozását.

a termelőszövetkezetek közös vállalkozásai, egyszerű gazdasági együttműködésai aránylag széles körben elterjedtek. jóval kevesebb viszont országosan a mezőgazdasági tsz-ek és egyéb szövetkezetek közötti társulás, vagy közös vállalat. még kevesebb a mezőgazdasági tsz-ek és az állami élelmiszeripari vállalatok között. nem, vagy alig alakult még társulás vagy közös vállalat a szövetkezeti szektorbeli gazdaságok és az állami vállalatok között.

az utóbbira eddig valóban nem volt megfelelő jogszabály. ez az állapot megszűnt, ez év júliusában a kormány előterjesztésére az elnöki tanács törvényerejű rendeletet alkotott a gazdasági társulásról.

/folyt.köv./

17.20 rj

Nr 1745

- 38 -

bb. 55. / időszerű... 5. folyt./rj

közös vállalatnak tekintendők a szövetkezeti zöltség-gyűmölcs nagykereskedelmi vállalatok - a mék-ek- is. fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy nagykereskedelmi vállalatok szervezetét korszerűsítsük, más szavakkal szövetkezetesítsük. ennek az a célja, hogy e nagykereskedelmi szervezetet kiemeljük jelenlegi eléggé „elidegenedett”, állapotából, megszüntessük a vele szemben sok helyt táplált bizalmatlanságot, s a szervezet működését hatékonyabbá tegyük. az áru útja lehetőleg rövidüljön, a piaci igényeket jobban elégítsük ki, s nagy termés esetén is biztonságosabb legyen a felvásárlás, azaz a termékek egy részét ne kelljen alászántani, hanem jusson el az is a fogyasztóhoz. további fontos cél: felvásárlók és a fogyasztók között a korábbinál jobban érvényesüljön a kockázat megosztása.

e célt úgy tudjuk csak eredményesen megoldani, ha a mék-ek a mezőgazdasági tsz-ek, és a fogyasztási szövetkezetek termelői érdekeltségű nagykereskedelmi jellegű közös szövetkezeti vállalatai alakulnak át, amelybe beléphetnek a szövetkezetek, az állami gazdaságok és egyéb vállalatok is.

a mék-k, a nagykereskedelmi vállalatok szervezeti korszerűsítésére, az ezzel kapcsolatos pénzügyi kérdések rendezésére ezen a héten született határozat. úgy kellene az előkészítő szervezős felvilágosító munkát végeznünk, hogy ez a korszerűsítési folyamat ez év végéig, legkésőbb a jövő év első negyedének a végéig sikerrel befejeződjék, s a mék-ek 1971 januártól fokozatosan az új korszerűsített formában működhessenek.

az ágazatokat tekintve sok színű, de alapjában véve egységes szövetkezeti mozgalmunk sikeres megújodása, egszszéges továbbfejlődés szocialista rendszerünk demokratikus továbbfejlődésének elválaszthatatlan szerves része - hangsúlyozta végül fehér lajos. e nagy és nemes ügyért - szövetkezeteink további erősítésért és felvirágoztatásért - érdemes tehát ma és a jövőben is többet munkálkodnunk.

a békés megyei kommunista szövetkezeti aktiválás a hozzászólások után frank ferenc zárszavával ért véget. /mti/

17.26 rj

- 39 -

Nr 1745

bb 54. európa haladószellemű ifjúsága felelősséget érez
a kontinens békéjéért - szüts pál nyilatkozata

i pr/gg zs bh hgy

1970. szeptember 3.

hazaérkezett helsinki-ből az a magyar delegáció, amely az európai ifjúsági béke és biztonsági konferencián képviselte hazánk ifjúságát. szüts pál, a magyar ifjúság országos tanácsának elnöke, a küldöttség vezetője elmondta az mti munkatársának:

- az európai fiatalok az elmúlt években jónéhány olyan tanácskozást rendeztek, amelyen az európai béke és biztonság megteremtésének lehetőségeit elemezték. az európai biztonsági rendszerrel foglalkozott az 1966-ban varsóban, az 1967-ben rómban, majd az 1969-ben szágovban megrendezett konferencia is. a mostani helsinki tanácskozáson minden eddigig meghaladó számban vettek részt küldöttségek: európa 22 államának 97 ifjúsági szervezete küldte el delegátusait. bár a konferenciát kezdeményező finn ifjúsági szervezetek meghívó levelükben az értekezlet témáját is körvonalazták, s így eleve meghatározták a résztvevők körét, a küldöttségek között mindenféle politikai nézet képviselve volt.

- a finn kormány, a finn politikai pártok meglehetősen nagy figyelmet szenteltek konferenciánknak, a megnyitó ülésen például ott volt meeri kalavainen felsőoktatási miniszter, és erkki tuominen igazságügyminiszter. az első napi plenáris ülés legnagyobb érdeklődéssel kísért előadása a finn kormány tájékoztatója volt: elmondották, hogy milyen erőfeszítések történtek az európai biztonsági konferencia összehívása ügyében, majd arról tájékoztatták a delegációkat, hogy a közeljövőben a finn kormány szorgalmazni fogja a nagyköveti szintű előkészítő tanácskozásokat.

- a tulajdonképpeni érdemi munka négy bizottságban zajlott. az első szekció témájának címe: „a jelenlegi realitások, mint a biztonsági rendszer megteremtésének kiinduló pontja,,. a második munkabizottságban a kollektív biztonsággal, az európai katonai blokkok megszüntetésének lehetőségeivel foglalkoztak, a harmadikban a gazdasági együttműködés, míg a negyedikben az ifjúság szerepe volt vitatéma.

/folyt. köv./

- 40 -

17.37/bh

MA 1810

bb 54. /európa .. folyt./ bh

- a különböző felszólalásokból kitűnt, hogy európa haladó szellemű fiataljai felelősséget éreznek a kontinens biztonságáért, s -dz volt szerintem a tanácskozás egyik legnagyobb pozitívuma - a küldöttek nem azokat az elemeket keresték, amelyek közös cselekvésre hangolhatják. több felszólaló üdvözölte a szovjet-nyugatnémet szerződés megkötésén sürgették annak mielőbbi ratifikálását.

- a magyar delegáció igen aktívan vett részt a bizottságok munkájában, magam is tolmácsoltam a magyar fiatalok véleményét. egyebek között elmondottam, hogy európa biztonsági rendszere csak is a realitások maradéktalan elismerése alapján jöhet létre. mindkét német államnak ott van a helye az ensz-ben, s mindent meg kell tenni a két német állam nemzetközi jogi elismertetéséért. mi, magyarok hangsúlyoztuk, hogy európának különleges helye van a világbéke megteremtésében, hiszen kontinensünkön közvetlenül érintkezik a két világrendszer. szorgalmaztuk, hogy az elmúlt esztendőkből kialakult kontaktus a jövőben is megmaradjon az európai ifjúsági szervezetek között. azt is leszögeztük, hogy európa, de a világ békéjének ügye is elsősorban azok ügye, akiket érint, tehát a tömegeké. nem lehet kizárólag a kormányok feladatává tenni az európai kollektív biztonság megteremtését. a fiataloknak is megvan a maguk teendője, hozzájárulhatnak az összhang megteremtéséhez, az európai biztonsági konferencia útjába álló akadályok elhárításához.

- az értekezlet záródokumentumát a finn szervezők állították össze széleskörű konzultáció után. a dokumentum bőven foglalkozik az ifjúság felelősségével az európai béke és biztonság megteremtésében, s egyértelműen elítéli az usa indokainai agresszióját. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi realitások, tehát a meglevő európai határok, a két német állam létének elismerése, stb. - a konferencia összehívásának legfontosabb feltétele. az értekezlet a dokumentumot egyhangulag elfogadta. meg kell azonban említenem azt is, hogy sajnálatos módon egy-két provokatív jellegű hozzászólás is megzavarta a tanácskozás egyébként kitűnő légkörét. a nyugatnémet cdu-csu ifjúsági szervezetének, a junge unionnak küldötte például hidegháborús, uszító hangnemet ütött meg, felszólalását tömény revansizmus jellemezte. hogy más ne mondjak, védelmébe vette a spanyol, a portugál és a görög fasiszta rendszereket is. elszigetelt maradt azonban felszólalása - ezt bizonyítja, hogy például a belga kereszténydemokrata ifjúsági szövetség küldötte is - több kereszténydemokrata ifjúsági szervezet nevében - azonnal elhatárolta magát a nyugatnémet küldött szólamaiktól./mti/

17.43/rj

MA 1815

-41-

bb 56. elutazott a csehszlovák szakszervezeti küldöttség
t le bh hgy 1970. szeptember 3.

Jan Pillernek, a cskp kb elnökségi tagjának, a csehszlovák forradalmi szakszervezeti mozgalom központi tanácsa elnökének vezetésével hazánkban járt csehszlovák szakszervezeti delegáció csütörtökön elutazott budapestre. a küldöttség bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent Gáspár Sándor, az mszp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára és Frantisek Dvorsky, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete./mti/

--

bb 57. nem egyedül a kromoszómák az öröklődés meghatározói
- végetért tihanyban a nemzetközi szimpózium

vid kz bh hgy 1970. szeptember 3.

csütörtökön befejeződött tihanyban a nemzetközi evolúciós szimpózium, amelyen 15 ország neves kutatói vettek részt. a tudományos tanácskozáson azt vitatták, milyen törvényszerűségek szabályozzák a fajok, fajták átalakulását, fejlődését. a hazai és külföldi kutatók sok új kísérleti eredményről számoltak be. az érdeklődés középpontjában állott f. schwanitz nszk-beli tudósnak az a bejelentése, hogy vegyszeres és sugárzásos kísérletei bebizonyították: az öröklődésben a kromoszómák mellett jelentős szerepük van a sejtmagon kívüli részecskéknek a szintesteknek is. z a megállapítás óriási jelentőségű az öröklődés-tan tudományában, hiszen eddig a tudósok világszerte kizárólag a kromoszómáknak tulajdonították az öröklődés meghatározását. szerepét annyira döntőnek látták, hogy a sejtmagon kívüli részecskéket enem is elemezték. bár a determináló szerep változatlanul a kromoszómáké, a szintestek modósító változtató szerepét is figyelembe kell venni. ezek tevékenységét az nszk-beli tudós történeti kialakulásukkal magyarázta. a szintestecskék az élet kialakulás kezdeti szakaszában teljesen önálló életet éltek, szervezettségi szintjük megfelel a ma élő baktériumoknak, csak később kerültek együttélésbe a sejten belül, s ezáltal alakultak ki a zöld növények. mivel eredetileg önállóak voltak, változékony-ságukat, ha korlátozott módon is, de megtartották. ezzel a tulajdonsággal a jövőben számolni kell a tudomány művelőinek.

megvitatták a tanácskozás résztvevői azt is, hogy milyen modern módszerekkel lehet leginkább meghatározni a növények származási, rokonsági kapcsolatait. ezekre a meghatározásokra azért van szükség, mert segítségükkel elkészíthetik az ugynevezett evolúciós törzsfát, amely az egyes növények kialakulásának egész történetét vázolja. ezek a törzsfák a továbbiakban a korszerű növény nemesítés alapját képezhetik.

/folyt. köv./

17.46/rj

--
-42-

M 18¹⁵

bb 57. / nem egyedül ... 1. folyt./ bh

w.f. gant kanadai kutató felhívta a figyelmet arra, hogy a növényvédőszeresek, a fajok, fajták öröklődési tulajdonságainak megváltozását is eredményezhetik. ez a hatás növényen- védelemben használt új vegyi anyagokat a jövőben ilyen szem- pontból is ellenőrizni kell. beszámolt arról a pusztításról is, amelyet a vietnami háboruban a dzsungelket levéltelenítő vegyszerek okoztak. ezek a vegyi anyagok teljesen átalakítják a növényzet összetételét, kiirtják a hasznos növényeket és el- burjánzanak az értéktelen növényfajták. a külföldi kutatók mel- gábor a szimpózium főszervezője a magyar tudományos akadémia genetikai intézetének főmunkatársa számolt be. lmondotta többek között, hogy kísérletei során sikerült egy új módszert kidolgoz- nia, a természetben élő fajok származásának megállapítására. ezen módszer alapja, hogy a géneket tartalmazó kromoszómák csak akkor párosodnak, ha hasonló tulajdonságúak azok a génjei.

a tanácskozás legszínesebb előadását t.n. khoshoo hindu professzor tartotta. vetítéssel illusztrálva azt bizonyította, hogy a keresztezéssel milyen óriási eredményeket, meglepő változásokat lehet előidézni. vizsgálatának tárgya a canna nevű növény, amelynek virága nemesítésének elmúlt négyszáz évé- ben 2 centiméterről, 22 centiméterre nőtt./mti/

--

bb 59. megnyílt az ifjugárda parancsnokok országos tábora
vid kz bh hgy 1970. szeptember 3.

a heves megyei felsőtárkányban csütörtökön ünnepélyesen megnyitották az ifjugárda parancsnokok országos táborát. a mint- egy kétszáz résztvevő előtt sebestyén János, a kishéves megyei bizottságának első titkára mondott beszédet. a bükk testőri kör- nyezetében elhelyezkedő táborban egy hetet töltenek a fiatalok tanulóval, szórakozással.

a megnyitás után kutika Károly vezérőrnagy, az ifjugárda országos tanácsának elnöke tartott előadást a honvédelmi neve- lésről./mti/

--j

17.50 bh

- 43 -

M 18³⁰

bb. 58. magyar vietnámi barátsági napok a viharsarokban
vid/k/rz hgy 1970. szeptember 3.

a vietnámi demokratikus köztársaság megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére magyar-vietnámi barátsági napokat rendezett a hazafias népfront a viharsarokban. ebből az alkalomból csütörtökön népes vietnámi delegáció érkezett körösladányba, a magyar vietnámi tsz központjába. ott volt többek között hoang luong a vdk budapesti nagykövete, le huu van a dvk budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, ngiem xuan yem, a vietnámi hazafias front elnökségének tagja, az állami gazdaságok minisztere, a vulaj-i testvérszövetkezet elnöke phi van bam és több vietnámi vendég. a párt, tanács és más tömegszervezetek megyei, járási vezetőit és a vietnámi vendégeket dorogi józsef a körösladányi magyar vietnámi barátsági tsz elnöke köszöntötte.

délután kiállítás nyílt körösladányban a vietnámi nép életéről, hősiességéről. ünnepi közgyűlést tartottak abból az alkalomból, hogy 10 éve viseli a körösladányi kollektív gazdaság a magyar vietnámi barátság tsz nevet. később a helyi művelődési házban magyar - vietnámi barátsági estet rendeztek. felszóltak a vendégek is. a barátsági est vidám műsorral zárult, amelyen a magyar és vietnámi együttesek léptek fel. a vietnámi vendégek pénteken szarvasra az öntözési és rizstermesztési kutató intézetbe látogatnak. /mti/

--

bb. 60. elhunyt mézáros sándor elvtárs

rj hgy 1970. szeptember 3.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. hamvasztás utáni búcsúztatása szeptember 7-én 14.30 órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

mszmp 111. kerületi bizottsága
a vasas szakszervezet és a
111. kerületi szakmaközi bizottság

--

- 44 -

/mti/

18.18 rj

M 1830

bb 61. csucsforgalom az ápisz -ban

1 kf/kf 1e bh hgy 1970. szeptember 3.

szeptember 1-én és 2-án a „hagyományoknak”, megfelelően összehozták a forgalom a papír- és írószerekekben, s sok helyen a sorbanállás sem volt elkerülhető. az ápisz boltok egyébként már hétfőn vállalati rekordot, több mint 3 millió forintos forgalmat értek el. az általános és középiskolások csucsforgalma lefutott, de változatlanul van elegendő a részükre szükséges papír-, s írószerekből. átmenetileg csupán a kézimunka-tasak fogyott el, - szerencsére csak októberben lesz rá szükség - a jövő hét elején azonban már abból sem lesz hiány, mert friss szállítmányt ígért a papáiripari vállalat.

az ápisz boltok a csucsforgalmi készütséget változatlanul fenntartják. a jövő héten ugyanis már a főiskolások, az egyetemisták, az esti iskolák csaknem százezres tömegének jelentkezését várják az ápisz-boltok, mégpedig teljes áruválasztékkal. részükre is gondoskodtak a tanulás valamennyi kellékéről, - a félívs rajztábla kivételével - a nagyalaku füzetből a precíziós körzőig mindent megtalálnak az ápisz boltokban. /mti/

--

bb 62. lengyel mezőgazdasági küldöttség érkezett

gg 1e bh hgy 1970. szeptember 3.

mieczyslaw solecki földművelésügyi miniszterhelyettes vezetésével csütörtökön lengyel mezőgazdasági küldöttség érkezett hazánkba. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. gergely istván mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, valamint a lengyel nagykövetség vezető munkatársai fogadták. /mti/

--

bb 63. kinevezés

1 sl/pv 1e bh hgy 1970. szeptember 3.

a kormány dr. osztrovszky györgyöt az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettesévé kinevezte. /mti/

--

18.20 bh

- 45 -

M 1845

bb 64. jugoszláv fogadás a mezőgazdasági vásáron

gg 1e bh hgy

1970. szeptember 3.

a 67. országos mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás és vásáron jugoszlávia nemzeti napja alkalmából stoján milenkovics, a belgrádi szövetségi gazdasági kamara helyettes elnöke csütörtökön koktélpartit adott. a fogadáson megjelent dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, nagy ferenc a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács tagja, valamint a magyar és a jugoszláv közélet több más vezető személyisége./mti/

--

bb 65. nyolcszáz millió forint korszerű sertéstelepekre

t jf/gg 1e bh hgy

1970. szeptember 3.

a mezőgazdasági kiállításon külön pavilonban mutatják be azviparszerű sertéstartó termelőszövetkezetek önálló közös vállalkozásának eredményeit, terveit és a korszerű technikai berendezéseket. a közös vállalkozás csütörtökön tartotta közgyűlését. dr. bajor ferenc igazgató elmondotta, hogy az önálló közös vállalkozás jelentős terveket valósít meg. a gazdaságok érdeklődnek a sertéshus iparszerű termelése iránt. ezt bizonyítja, hogy 1970-71-ben 800 millió forintot fordítanak korszerű sertéstelepek építésére, ahol összesen 200 000 hizót helyezhetnek majd el. a közös vállalkozásban részt vevő 42 tsz 1972-ben már 450 millió forintot fordít beruházásokra; egyetlen év alatt 130 000 ~~tsz~~ újabb hizóhelyezését biztosítják./mti/

--

1831
18.30./bh

-46-

Mf 1850

bb 66. rétságon ülésezett a nógrád megyei képviselőcsoport

vid kz bh hgy

1970. szeptember 3.

az országgyűlési képviselők nógrád megyei csoportja csütörtökön rétságon ülésezett. megvitatták az mszmp központi bizottságának a tizedik pártkongresszusra készült irányelveit, majd az állami biztosító nógrád megyei igazgatóságának öt esztendő munkájáról, fejlődéséről szóló jelentést hallgatták meg. jelen volt a beszámolón fehér sándor, az állami biztosító vezérigazgatója is. az állami biztosító megyei igazgatóságának tájékoztatójából kitűnt, hogy az intézmény nógrádban 1966 óta mintegy megkétszerezte díjbevételeit, de a kártérítések összege is kétszeresére ugrott. a megye dolgozóinak hatvan százaléka, a bányászok kilencvenöt százaléka rendelkezik csoportos élet- és balesetbiztosítással. örvendetes, hogy a termelőszövetkezeti dolgozók közül is már tizezren léptek be a biztosítási és önszervező csoportokba. a képviselők, a vita során elismeréssel nyilatkoztak arról, hogy az állami biztosító szerencsésen ötvözi üzleti tevékenységét a baleset elhárításáért folytatott agitációval és propagandával. mellett szóvá tették: sok bonyodalmat okoz, hogy a budapesti központból irányított megyei üzemek dolgozóinak biztosítását is budapesten intézik. sajnos e vállalatok nem élnek az állami biztosító főigazgatósága rendelkezéseinek lehetőségeivel a területi elv érvényesülése érdekében. a képviselők felhívták a figyelmet arra is: a szénbányászat visszfejlesztésével sok bányász megy a következő esztendőben nyugdíjba. az állami biztosító dolgozóinak is legyen rá gondja, hogy nyugdíjba vonulásával egyetlen bányász biztosítása se szakadjon meg./mti/

--

bb 67. dárdai andor köszöntése

t fe/gg zs bh hgy

1970. szeptember 3.

csütörtökön az állami operaházban bensőséges ünnepségen köszöntötték dárdai andort, az operaház művészeti titkárát, operai tagságának negyedszázados évfordulója alkalmából. az operaház aranygyűrűjét lukács miklós igazgató nyújtotta át az ünnepeltnek./mti/

--

18.50 bh

Mf 1850

- 47 -

bb 68. rendőrségi hírek

i zsu/zsu bh hgy

1970. szeptember 3.

zuglóban a tábornok utcában egy lezárt gépkocsit tört fel ágoston jános 20 éves büntetett előéletű betonozó, dombrádi lakos. az ittas fiatalember a népstadion ut és a thököly ut kereszteződésénél a gépkocsival felhajtott a gyalogjárdára, kiugrott az autóból és el akart menekülni, de a rendőr elfogta. büntetőeljárás indult ellene.

x x x

budapesten a xii. kerületben a rácz aladár utcában feltört egy parkoló személyautót schrött istván 21 éves büntetett előéletű segésmunkás és fiatalok társa. az autóval elhajtottak. rendőrségi nyomozás során kézrekerült a két fiatalember, akik alaposan gyanúsíthatóak más, hasonló bűncselekmények elkövetésével. a rendőrség a gépkocsitolvajokat őrizetbe vette.

x x x

figyelmetlenül vezette miskolcon a sütőipari vállalat teherautóját vinnalek zoltán 22 éves gépkocsivezető, felszaladt a villamos megálló melletti járdaszigetre és elütötte pásztor lajos 40 éves villamosellenőrt és terjék károly 73 éves nyugdíjast, akik olyan súlyos sérülést szenvedtek, hogy kórházba szállítás közben meghaltak. a rendőrség vinnalek zoltánt előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

a megengedettnél nagyobb sebességgel vezette gépkocsiját tóth imre györgy 23 éves szakoktató és nagyberki község határában elütötte marác vilmos 68 éves nyugdíjast, aki a kórházba szállítás közben meghalt. a személyautó vezetőjét a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

csepelen az ady endre ut és a zsák hugó utca kereszteződésében körültekintés nélkül ment át az uton hamza istvánné 66 éves nyugdíjas egy hév elütötte és súlyosan megsérült.

x x x

/olyt. köv./

- 48 -

19.25 bh

NA 1945

bb 69. időjárásjelentés

pv bh hgy

1970. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti, csütörtökön este:

néhány helyen zápor, zivatar

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős idő, néhány helyen kisebb záporosó, zivatar. mérsékelt, időnként megélénkülő nyugati, északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 20-25 fok között./mti/

..

bb 68. /rendőrségi hírek... folyt./ bh

a ii. kerületben a dimitrov utca és a dombos utca kereszteződésében nem adott elsőbbséget személyautójával hári jános 25 éves gépkocsivezető és összeütközött egy motorkerékpárral. a baleset következtében széplaki györgy 23 éves technikus, a motorkerékpár vezetője súlyosan megsérült. a rendőrség eljárást indított a személyautó vezetője ellen./mti/

..

bb 70. vita a fővárosi kereskedelem jövőjéről

t tf/gg bh hgy

1970. szeptember 3.

gyakorlati szakemberek, a kereskedelem irányítói, háziasszonyok, a lakosság képviselői részéről egy sereg érdekes javaslat, kritikai észrevétel, segítő szándélu megjegyzés hangzott el azon az anketon, amelyet a főváros negyedik öt-éves tervének egy rész-témájáról, a kereskedelem fejlesztéséről rendeztek csütörtök délután a hazafias népfront budapesti bizottságánál. a terv tényeit, számait, koncepcióját dr. kovács gyula, a fővárosi tanács kereskedelmi főosztályának vezetője ismertette.

/folyt. köv./

20.25 bh

- 49 -

NA 2050

bb 70./ vita a fővárosi... 1. folyt./ bh

a felszólalók egyike kifogásolta, hogy az új üzletek építése, nagyarányú korszerűsítések közben sokszor áldozatul esnek a patinás, nagy hagyományú vendéglátó helyek. érdemes lenne fontolóra venni, hogy a nagymultú éttermek, kávézók, cukrászdák nem érdemelnének-e olyan védeltséget, mint amilyen a műemlék-épületek eredetiségét, vonzerejét óvjuk. helytelen gyakorlat, hogy sokszor egy-egy tervbe vett beruházás kivitelezése előtt már éveket „letisztítják”, a terepet, s aztán sokáig semmi nem történik. a váci utcában a kerthelyiséges „kedves”, eszpresszó, a hattyu utcában pedig az egykor közkedvelt „zöld-hordó”, vendéglő jutott ilyen sorsra. volt, aki szóvá tette, hogy budapestben nincs olyan késő este, esetleg éjszaka is nyitva tartó vendéglátóhely, ahol kerthelyiségben, teraszon üldögélhetnek - tehát a jó levegőt élvezhetnék - a pihenni vágyók.

előkerült egy vissza-visszajáró téma: az üres üvegek visszaváltása. egy kerületi közért vállalat vezetője panaszkodott el, hogy a boltoknak nincs megfelelő raktárhely - ezért tapasztalható sokszor vonakodás az üveg visszaváltástól - a göngyöleges ládákat olykor a mennyezetig is feltornyozzák, kényszerűségből, hiszen a szabályzat csak a vállmagasságig engedné. így fordulhatott elő nemrégiben egy súlyos baleset: hét méter magasból ráhuzant r egy előadó nőre az üvegekkel teli láda. ennek kapcsán jogos a kereskedelmi alkalmazottak igénye: bővítsék a raktárterületeket.

sokszor reklamáltak már, miért nem szállítják házhoz reggelente a tejet, - a péksüteményt. az érthető, de egyáltalán nem megnyugtató válasz: azért, mert a boltok sem kapják meg mindig és mindenütt a nyitásra ezeket az áruféleségeket. a centrum áruházak képviselője javasolta, illetékesek vizsgálják felül azt a jogszabályt, amely tiltja, hogy bármilyen épület alagsorában kereskedelmi egységet lahessen berendezni, vagy akár raktárt létesíteni. a közegészségügyi óvatosság gyakran túlzott. egyetlen világvárosban sem tapasztalható ilyen luxus, hogy kihasználatlanul hagynak nagy épületrészeket.

a korszerű, valóban jó küllemű abc áruházak építészeti bírálatként hangzott el, hogy a betonlapos tetőzet - szellőztetési lehetőség híján - rendkívül megnehezíti az eladók munkakörülményeit. felül kellene vizsgálni ezeknek az élelmiszer-kombinátoknak a tipsuterveit.

a hétfégi - különösen az élelmiszerkereskedelemben tapasztalható - sok bosszúságot csökkentené, ha a nagy vásárlásokra inkább a hét közepén vállalkoznának a vevők. természetesen nem könnyű a beszerzési kedvet „időzíteni”, - már mint a kereskedelem oldaláról - azért volt, aki azt javasolta, hogy az élelmiszerüzletekben száz forintnál nagyobb összegű vásárláskor esedékes /bizonyos összeg visszatérítésére jogosító/ bélyeget pénteken és szombaton ne adjanak ki.

/folyt. köv./

20.45 bh

M-20⁵

- 50 -

bb 70. / vita a fővárosi.. 2. folyt./ bh

célszerű lenne - javasolták - a nagy üzletházakat és az új ipari szolgáltató kombinátokat együtt, együvé építeni, mert ez mindkét üzletcsoport forgalmát növelné. a kereskedelem munká-erőgondjaival kapcsolatban szóvá tették: biztosítani kellene a nyugdíjasok eddiginél nagyobb számú foglalkoztatását. a tejpavilonok fokozatos felszámolásával kapcsolatban az volt a válasz, hogy ezek az árusítóhelyek nem bizonyultak rentábilisnak, ám ez nem elfogadható érv mondták többen: az emberek olykor olykor szeretnének egy fél liter tejet felhőrpinteni az utcán. tej ügyben az iskolákról is szó esett, pontosabban az iskolaigazgatókról, akik nem lelkesednek a tanintézeti tejárusításért mondván: a műanyag palackokat a gyerekek szétszórják.

vita-összefoglalójában dr. Kovács Gyula közölte, hogy a fővárosi csarnokok és piacok fejlesztésére 153 millió forintot irányoztak elő. jogos a lakosságnak az az igénye, hogy az új lakótelepek kereskedelmi egységekkel együtt épüljenek. kelenföldön például - az ott lakók számát figyelembe véve - 12 000 négyzetméter alapterületű üzlethálózatra lenne szükség, ehelyett még mindig csak 3 600 négyzetméternyi van. tulságosan merész az a gondolat, hogy a vérmezőn nagyáruházat lehetné építeni. - elcsufítaná a városképet, és megnyírbálná budapest amugyis kevés zöldterületét./mti/

-.-

bb. 71. a lengyel nagykövet filmbemutatója

t/fe/rj hgy

1970.szeptember 3.

tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete csütörtök este fogadással egybekötött filmbemutatót rendezett a lengyel kulturában. az esten megjelent óvári miklós, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese, gyenes andrás külügyminiszter helyettes, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, továbbá a politikai és társadalmi élet számos ismert személyisége. a vendégek megtekintették a „szeptembertől májusig”, című új lengyel dokumentumfilmet, amely emléket állít annak a több-százezer lengyel katonának, partizánnak, akik a hitleri fasizmus ellen európa különböző frontjain harcoltak hazájuk felszabadításáért. /mti/

20.55 rj

- 51 -

NA 20⁵

bb. 72. vietnami sebesültek

i/t/f/rj hgy

1970. szeptember 3.

tizenkét tagu csoportja érkezett csütörtökön budapestre, a hazafias népfront és az országos béketanács meghívására, a sebesültek gyógykezelésben részesülnek, majd szanatóriumi üdültetésben vesznek részt. a csoportot a ferihegyi repülőtéren a hazafias népfront, az országos béketanács, valamint a dvk és a vdk budapesti nagykövetségének képviselői fogadták. /mti/

-.-

- v é g e -

-52-

21 30
3/2

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-690

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1970. szeptember 4.

bb. 1. 16.000 tonna tanulnivaló - szombaton befejeződik az iskolai tankönyvvásár

i/tf/rj zs cz nnn

1970. szeptember 4.

Szombaton befejeződik az új tankönyvek árusítása az általános iskolákban. valamennyi megtanulni való könyvet kézhez kapták a diákok; ha valakinek egyik vagy másik kiadványt nem sikerült beszereznie, szeptember 5.-e után a könyvesboltokban még megvásárolhatja, a tanintézetekben megmaradt készleteket ugyanis a jövő héten visszaszállítják az üzletekbe.

az állami könyvterjesztő vállalat áruforgalmi főosztályán közölték azt is, hogy a tankönyv-szezon után - év közben - a megrongálódott vagy elveszett általános iskolás könyvek bármikor pótolhatók budapesten az ákv - v. ker. honvéd utca 5 szám alatti - tankönyvboltjából.

az új tankönyvek elosztásából az idén összesen 350 állami és szövetkezeti könyvesbolt vette ki részét. nagy tételek „terítéséről”, volt szó: az idei tankönyveket összesen 16.000 tonna papírra nyomtatták. /ez a magyar könyvkiadás egyéves termésének körülbelül negyed részét jelenti./

/folyt.köv./

MT

- 1 -

MUNKASZÁM:

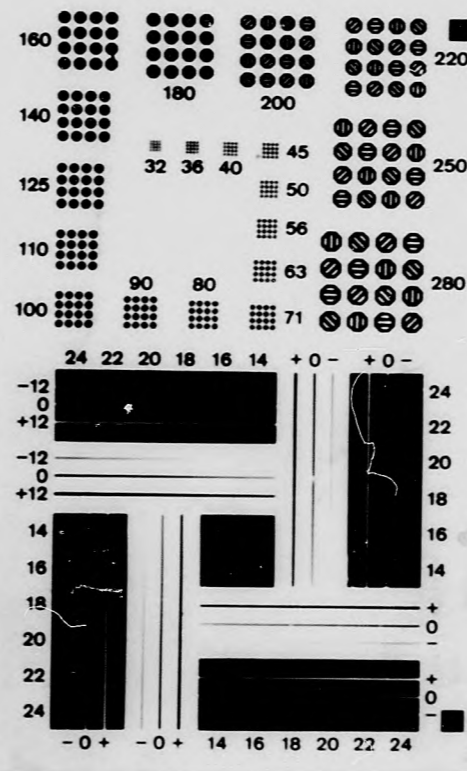
C/113

FELVÉTEL:

633

Készítette: MAZULÁNE

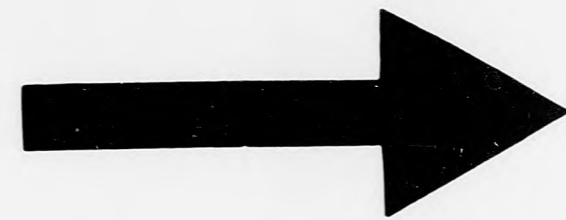
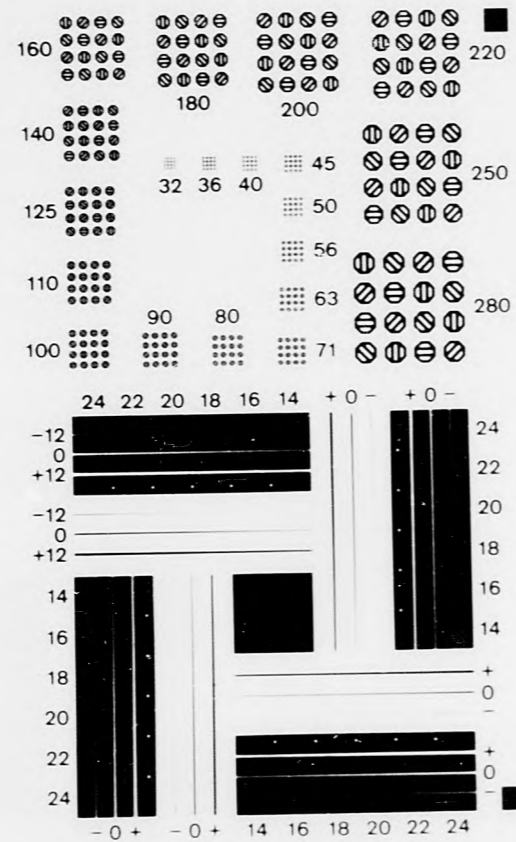
OSZK.

FOLYTATÁS

OSZK.

1990.

1:10

FOLYTATÁS